

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan svečor, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Pesemne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Kriza na Francoskem.

Danes se začne v francoskem parlamentu važna debata. Od nje izida je odvisno, kako se uredi razmerje med republiko in med cerkvijo.

Sedanje stanje francoskega kulturnega boja je sledeče: V zmislu želje, ki so jo izrekli škofje, je vlada pripravljena dati pristojnim župnikom cerkve brezplačno v bogoslužne namene v najem za 18 let. V bistvu se je torej vlada s škofi sporazumela, toda vzlic temu je nastalo veliko nasprotje zaradi formalnih strani teh pogodb. Naučni minister Briand hoče namreč, da sklene to najemninsko pogodbo pristojni župnik sam in če umrje, ali če odide, mora novi župnik pogodbo pripoznati in podpisati, če naj velja tudi zanj. Temu se je pa zopet uprl papež in ne pusti, da bi župniki sklepali take pogodbe, če se ne pripozna načelo, da velja pogodba tudi za vse njegove naslednike brez vsakega zadržka in brez posebnega pripoznanja.

Navedeno nima stvar posebne važnosti, a vendar je največjega pomena.

Vlada hoče, da te najemninske pogodbe sklenejo samo župniki z župani. Cerkev tega neče, marveč je zahtevala, da se morajo te pogodbe skleniti s škofi, češ, da so župniki najnižji služabniki cerkve in da imajo vso oblast od škofov, oziroma papeža. V resnici pa je stvar taka: Če bi se pogodbe sklenile s škofi, bi to ne pomenilo samo nekakega pripoznanja cerkvene organizacije, česar republika ne more storiti, nego bi imelo še drugo posledico: škof bi lahko poslal kakršnegakoli župnika v kak kraj in temu bi morala biti cerkev na razpolaganje. Škofje so sami sprevideli, da republika ž njimi ne more skleniti teh pogodb, zato so nekoliko odnehali. Vdali so se v toliko, da lahko župnik sklene najemninsko pogodbo, a da velja ta pogodba tudi za vse njegove naslednike.

Bistvo, za katero se gr., je: Škofje zahtevajo, da mora veljati pogodba tudi za vse naslednike tistega župnika, ki jo je sklenil, to se pravi, da župan oziroma občina nima pravice odreči kakemu župniku uporabe cerkve. Ko bi moral novi župnik skleniti novo najemninsko pogodbo, bi lahko župani ali občine to odklonile, če ne bi bile zadovoljne z novim župnikom. Cerkev stoji na stališču, da nimajo verniki nič vpliva na imenovanje duhovnikov in da se jim ne sme dati nič vpliva tudi na na ta način, da bi smeli župani oziroma občine odreči župniku, s katerim niso zadovoljni, uporabo cerkvenih poslopij.

Iz tega je nastalo v ministrstvu nasprotje. Minister Briand hoče cerkev proti njeni volji narediti sredi in ugoditi njeni zahtevi. Njegov „posredovalni“ predlog določa izrečno, da nimajo verniki nobenega vpliva na imenovanje župnikov.

O tem Briandovem predlogu se začne danes velika debata v parlamentu. Mogoče, da Briand že začetkom te seje ne bo več minister, kajti ministrski predsednik Clemenceau sam ni enih misli z Briandom. Mogoče je pa tudi, da odstopi celo ministrstvo. Republikanska večina v parlamentu nikakor ne odobrava popustljive politike Briandove. Lahko pa se zgodi, da se en del te večine združi z opozicijo in da ta večina odobri Briandovo postopanje. Vedno dosledni Clemenceau bi take mešane večine votum ne akceptiral in bi odstopil. Ker je na drugi strani čisto gotovo, da en del republikanske večine ne bo pritrdil Briandovi politiki, se splošno sodi, da je odstop ministrstva neizogiben. Če zmaga radikalna struja, zna priti na krmilo zopet Combes, če zmaga zmerna, pa Rouvier.

Pismo iz Hrvatske.

(Konec obstrukcije. — Preprečene spletke.)

V Zagrebu, 15. februarja.

Včeraj je bila sprejeta v hrvatskem saboru v tretjem čitanju adresa na kralja, ki je v saboru zavzela celi poltretji mesec časa. S tem je končan žalosten spor, ki bi bil lahko usodepoln za Hrvatsko.

V petek na večer se je prigodil senzacionalni preokret. Potom kompromisa sta bila spremenjena dva stavka v adresi koalicije. V prvem kjer se omenja „hrvatski in srbski narod“ stoji sedaj „celokupni narod tako Hrvati kakor Srbi“, na drugem mestu so se pa postavile besede „narod teh kraljevin.“ Očitno je, da se v bistvu ni odnehalo napram obstrukcionistom, ker je srbsko ime vkljub temu ostalo v adresi. Frankovci se tolažijo s tem, da se naglašala edinstvo naroda, da se napram Srbom ni priznalo, da so oni na Hrvatskem poseben narod. A tega v resnici Srbi liti ne trde. Oni naglašajo, da so eden narod s Hrvati, zahtevajo samo, da se jim prizna ravnopravnost in njihovo ime. V drugem oziru so pa oni hrvatski narod in hočejo na zunan predstavljanje skupno z nami samo eno narodno individualnost. To so čisto poudarjali njihovi predstavitelji v novem hrvatskem saboru. In tako se omenja v adresi, kjer se črta državno-pravni naš značaj napram Ogrski, samo hrvatski narod!

Vsled tega kompromisa je bila v soboto končana adrečna debata v pol ure. Pri glasovanju o teh spremembah ni glasovala koalicija edinstveno. Srbi skupno z naprednjaki so glasovali proti spremembam, ker se je s tem formalno vendarle odnehalo napram frankovcem, dasi bi se jih dalo z nekoliko več odločnostjo lahko premagati. Frankovci so, ker je vse to vlada aranžirala, zopet zaigrali čisto lojalno opozicijo: velik del je odšel iz zbornice, samo da omogoči sprejem

adrese, v kateri je vendarle ostalo srbsko ime, radi katerega so vodili tako besno obstrukcijo!

O vzrokih postanka te obstrukcije dr. Franka in zakaj je tako naglo ponehala, sem izvedel iz zanesljivega vira te-le zanimive informacije:

Dosedaj je bila zagonetka, zakaj je stranka dr. Franka, dasi je bila adresa koalicije znana že 24. novembra in se je o njej razpravljalo v adresnem odseku, šele po božičnih praznikih, torej šele dva meseca kasneje odkrila izraz „in srbski narod“, radi katerega je nato napovedala obstrukcijo. Ugibalo se je vse mogoče, da s tem skuša dr. Frank utrditi svoj položaj v stranki, ker so vsi složni v mržnji proti Srbom, a ena struja v stranki bi pa rada njega strmoglavila v vodstva stranke. Vedelo se je tudi zato, da z opozicijo proti Srbom frankovci ničesar ne riskirajo napram dunajski kamarili... Oni branjajo, kakor je rekel dr. Frank, „integriteto te monarhije“.

V resnici pa se nahaja pravi vzrok obstrukcije v spletkah starih madjaronov z dr. Frankom.

Prejšnji podban Chavrak je izdal lansko leto ono glasovito okrožnico, s katero je baje odkril veliko veleizdajsko zaroto Srbov z nekaterimi Hrvati. To je bilo za časa znanih „Argusovih razkritij“ v „Hrvatskem pravu“. Chavrakovi okrožnici so služile baš te grozne denunciacije Frankovega organa za temelj, a „Hrv. Pravo“ še do danes ni priobčilo one okrožnice, kamoli da bi jo obsodilo, kakor je to storil sam ban v novi eri. S tem je postala očitna zveza med frankovci in staro vlado, ki je pričela gonjo baš proti onim, proti katerim je tudi dr. Frank vodil v imenu „najčistejšega patriotizma“ najbesenejšo borbo.

Isti Chavrak, ki je bil vsled zmage 3. maja strmoglavljen z vladne stolice, ni prenehal z ostanki madjaronov intrigrirati, da bi zopet na kak

način dosegel svoj prejšnji položaj in oživil stari režim.

On je sporočil na Dunaj v dvorsko pisarno, da se hoče z izrazom „in srbski narod“ v adresi uvesti neka veleizdajaska, to je jugoslovanska težnja. Na Dunaju so verjeli tej denunciaciji in so sporočili v Zagreb, da se ta izraz mora izpustiti iz adrese. Chavrak je to javil dr. Franku ter ga ohrabil za obstrukcijo. Zato je bila tudi tako kasno prijavljena obstrukcija in zato so jo tudi Starčevićanci tako vodili, ker so imeli močno zaledje. Frankovci so se bali razpusta sabora, to so tudi v „Hrv. Pravu“ sedaj priznali, ker je bila javnost proti njim, toda vedeli so, da do razpusta ne bo tako lahko prišlo — na njihovo škodo. Chavrak in madjaroni pa so računali, da bi se dalo v tem splošnem kaosu kaj ugrabiti za nje. Najpreje je bilo treba koalicijo prikazati kot nesposobno za vlado. Vlada bi morda odstopila in v tem slučaju bi morda višji krogi spet jeli računati z madjaroni. Ako bi koalicija bila prisiljena, da bi popustila, bi bilo to vzrok razkola, ker bi Srbi ne dopustili, da bi se srbsko ime izbrisalo. Tako so računali, a so se povsem prevarili.

Ban Pejačević je šel v Pešto in na Dunaj in se tam o vsem informiral. Pri ti priliki je tudi sporočil višjim krogom, da ni mogoče izpustiti srbskega imena, ker bi v istem hipu nastala druga obstrukcija, ki bi jo pričeli Srbi.

Našla se nato primerna formula in frankovcem se je namignilo, naj se umaknejo.

Ta informacija odgovarja povsem situaciji. Evo še eden dokaz za verodostojnost te vesti:

Klerikalno „Hrvatstvo“, ki najlojalneje posluša na migljaje z Dunaja, je prvo je o napovedovati in opravičevati obstrukcijo. Sedaj, ko se je sklenil kompromis, so bili klerikalci, ker najbrže niso bili pravočasno in-

LISTEK.

Seja okrajnega šolskega sveta v Zakotju

na sv. Aleša dan 1. 1906.

Predsednik: Guten Tag, meine Herren!

Člani: dekan, nadzornik, dva učitelja in dva deželna odposlanca se manj ali bolj spoštljivo priklonijo in sedejo

Dnevni red:

1. Poročila.

Okrajni šolski nadzornik, pred kakimi petindvajsetimi leti upokojeni profesor, ki pa še ni pozabil brati in pisati, začne — seveda po nemško — poluglasno, zaspano čitati, kaj je od zadnje seje okrajni šolski svet sklenil ali kaj se je „kurentno“ rešilo.

Za naivne „bravce“ moram povedati, kaj se pravi „kurentno“ rešiti. Pri okrajnih šolskih svetih in baje tudi pri deželnem šolskem svetu se vse kočljive zadeve, naprimer nastavljanje protežiranih učitelje na dobre službe, disciplinarne zadeve župni-

kov-katehetov z učiteljicami, no, in sploh vse, kar bi mogoče dalo povod kake debati, rešuje „kurentno“. Kadar se nabere kaj takega gradiva, potem odpade gotovo par sej okrajnega šolskega sveta.

Nadzornik poroča: ... učiteljica A. v B. je dobila tritedenski dopust zaradi bolezni, izpahnila si je mazinec na levi roki in ne more poučevati; učiteljica C. v D. se je postavila v E., tam je postaja železnice, bo lahko vsak teden šla v Ljubljano; učiteljica F. v G. je dobila šestmesečni dopust zaradi bolezni — hoffentlich wird sie inzwischen heiraten.

Par odbornikov: Upajmo!

Nadzornik: Učiteljica H. v J. je stopila začasno v pokoj...

Prvi učitelj: Hvala Bogu, kmalu bomo sami!

Tako teko poročila o kurentnih zadevah še dober četrt ure naprej.

Druga točka dnevnega reda je disciplinarna zadeva učitelja Bogatina v Žalostnem dolu. Ovađen je bil po kaplanu, da se je pri procesiji sv. Reš. Telesa smejal „Marijinim devicam“. Nadzornik predlaga z ozirom na njegovo vzorno dosedanje službovanje, da se mu da samo posvarilo.

Odbornik A: Kaj „Marijinim devicam“ se je smejal? Ha ha ha! No, ali je prepovedano smejati se „Marijinim devicam“? Nisem še vedel. Sicer pa, prosim, ali je sploh dokazano, da se je smejal ta nesrečnej?

Oba učitelja: Niti dokazano ni in on trdi, da se res ni smejal.

Dekan: Če pa je to poročal g. kaplan, pa je vendar dokazano!

Odbornik A: Nič ni dokazano. Tu stoji trditev za trditev. Vsaj vendar ni vse res, kar duhovni trde.

Dekan (srdit): Torej duhovniki lažejo? To je preveč, prosim, da se to protokolira, to je žalitev našega stanu!!

Drugi učitelj: Prosim, vsaj ni nihče tega trdil, da lažejo, mi le pravimo, da ta zadeva še ni popolnoma jasna... Nastane splošno razburjenje. Odbornik A. se smeje, dekan se jezi, drugi učitelj gestikulira, nadzornik pa gleda, kje bo večina...

Predsednik: Ich bitte, meine Herren, ich bitte sehr!

Kmalu se duhovi pomirijo in sklene se z večino glasov, da treba zaslišati priče, če se je učitelj res

smejal. Ubogi učitelj! „Marijine device te bodo pokopale!“

2. Schulbesuchserleichterungen.

Nadzornik potegne s stelaže ogromen konvolut. Vseh navzočih se polasti strah. Dekan gleda na svojo zlato uro in kima z glavo, predsednik si prižge petindvajseto cigareto, prvi učitelj gleda v strop, drugi pod mizo. Odbornik B. k odborniku A. na uho: Ali ste dobili kaj golaža? Jaz sem prepozno prišel. Bojim se, da mi bo slabo!

Nadzornik vzame v roko prvo prošnjo in začne z nepopisljivim mirom in vdanostjo v voljo božjo čitati:

Slavni cesarski kraljevi okrajni šolski svet! Jaz sem velik prijatelj ljudske šole. Rad bi pošiljal svojega sina Janeza v šolo, toda ker imam dvanajst živine in so pastirji dragi, nimam nobenega, da mi pase in zato prosim: Slavni c. kr. okr. šolski svet dovoli, da moj sin Janez, ki je že 11 let star, dobi izpustnico. Križ. Tone Zarobljen.

Nadzornik: Jaz predlagam, da se prošnji ugodi, in ker vsi odborniki molče, pristavi: Einstimmig!

Druga prošnja:

Slavni ces. kr. okrajni šolski svet! Jaz sem velik prijatelj ljudske šole. Rad bi pošiljal svojo hčerko Micko v šolo, toda ker imam še razven nje sedem majhnih otrok, potrebujem jo za pestunjo. Jaz prosim: ces. kr. okrajni šolski svet blagovoli dovoliti, da dobi moja hči, ki je že štiri leta hodila v šolo, izpustnico.

Nadzornik pogleda prav mило po odbornikih: Unbedingt statt zu geben! (vse molči). Einstimmig!

Zdaj pride na vrsto tretja prošnja, četrta, peta, deseta, trideseta, vse enako narejene po formularu, samo, da ta hoče otroka iz šole, ker je edini, drugi zato, ker jih ima preveč, eden zato, ker je oče bolan, drugi zato, ker je mati bolna, ja zopet, ker je mati umrla, predlaga in sprejme se dovolitev...

Prvi učitelj (prav pohlevno): Prosim gospod nadzornik, dovolite, prosim, res je sicer, da se mora ozir jemati, toda... te oprostivne so protipostavne, kajti...

Drugi učitelj: (smehljaje): Le pusti, le! Pri prihodnji seji izpraznim jaz kar cel razred!

Odbornik B: Jaz pa predlagam, da se te zadeve rešujejo kurentno;

formirani, v zadregi, na katero stran bi stopili. Jeli so celo napadati frankovce, da so klavirno odnehali. Ali nakrat je kakor na mig nastal preokret. Te dni so klerikalci vse preklicali in priznali, da je stranka dr. Franka mnogo izvojevala, ter se zadovoljavajo s kompromisom. Oni so, tako se sedaj opravičujejo, „krivo obsojali frankovce“ iz „nepazljivosti“, ker niso prečitali vse adrese!...

Dr. Frank jih je brez dvoma dobro informiral, zato so potegnili rep, če tudi za ceno ogromne blamaže.

Deželni zbori.

Gorica, 18. februarja. Deželni glavar vitez Pajer je otvoril zasedanje z italijanskim in slovenskim pozdravom. Istotako je vladni zastopnik dvorni svetnik grof Attems pozdravil v italijanskem in slovenskem jeziku. — V popoldanski seji so se izvolili in konstituirali odseki. Zakon o pokončevanju poljskih miši se je sprejel v prvem in drugem branju, ostali zakonski načrti pa so se izročili posameznim odsekom.

Solnograd, 18. februarja. Deželni zbor je razpravljal o pospeševanju obrti v deželi. Pri tej priliki je naznanil deželni odbor, da je na predlog poslanca Hueberja odposlal finančnemu ministrstvu prošnjo, naj bise podjetja, ki so bila prizadeta s štrajkom, oprostila davkov in naklad, kakor se ozira država na kmetovalce, ki trpe vsled elementarnih nezd. Ministrstvo je odgovorilo, da se na to ozira izvršilni red k pridobitinskemu zakonu (član 55, odst. 2). — Končno je deželni zbor sklenil, da urgira pri ministrstvu notranjih del, zakaj še vedno ni sankcioniran predlanski sklep, glede samonemškega jezika v vseh šolah in uradih.

Volilno gibanje.

Praga, 18. februarja. Nemški socijalisti na Češkem so sklenili, da postavijo v vseh okrajih proti češkemu socializmu lastne kandidate, ako bi češki socijalni demokratje na Dunaju postavili svojega kandidata proti dr. Adlerju.

Gradec, 18. februarja. Nemška klerikalna kmetijska stranka za Štajersko je izdala volilne oklice, ki so jih podpisali bivši državni poslanci baron Morsey, Hagenhofer, Wagner, Huber in Schoiswohl. V oklicu se hudo napada agitacija za „svobodno šolo“ in za reformo katoliškega zakona. Oklic pravi samozvestno, da so klerikalci, ako bodo pridno delali, na Štajerskem nepremagljivi (?).

Maribor, 18. februarja. Volilni shod v Mariboru je zopet proglasil za kandidata Wastiana, dočim so zaupniki v Arvežu proglasili dosedanjega poslanca Malika.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budimpešta, 18. februarja. Poslanec Hodža (Slovak) je izjavil

že je oprostitev po postavi dovoljena, naj se dovoli, če ni, pa ne. Ali ni res?

Odbornik A.: Pametna je ta! Meni se gospod nadzornik kar smili, le glejte kako se trudi, in otroke iz šole rešuje kakor sv. Mihael duše iz vic!

Predsednik: Ich bitte!

Nato teče ta mlin še pol ure naprej in izve se vedno kaj novega. Tako naprimer iz neke šole par tucatov otrok izpuste, ker je v šoli prostora samo za 50 otrok, obiskuje jo pa 80!

4. Schulbauten —

O tem poroča g. predsednik sam. Tu izvemo, da je prejšnji glavar, ki je bil le malo časa v Zakotju z veliko vmeno „kot nova metla“ začel graditi kar sedem šol naenkrat. Seveda zdaj to počiva. Znano nam je iz prejšnjih sej, kako nekateri župniki šolobvezne otroke zataje! V neki občini jih je bilo že deset let postavno število, toda župnik jih je zatajil. V drugi tati so šole že gradili. Pride nov župnik, ustavi delo, zgradi mežnarijo in ponudi eno sobo za šolo. In tako je fara rešena šole za nekoliko let. Izvemo tudi uradno, da v slučaju, če so dani vsi zakoni

na zadnjo interpelacijo, da ni nikoli deloval proti ogrski državi, temu je le vedno zahteval, naj se ne delajo ovire rabi slovaškega jezika in razvoju slovaške kulture. Potem je zbornica razveljavila imuniteto rumunskega poslanca Mihalya, ki se izroči sodišču. Na ta način se je zbornica razen poslanca Hodže že „iznebila“ vseh nemadžarskih poslancev. Tudi imuniteta poslanca Lengyela se je razveljavila.

Reforme v Macedoniji.

Solun, 18. februarja. Na ukaz vrhovnega nadzornika Hilmi paše je bil preiskovalni sodnik Sulejman Efendi odstavljen in degradiran, ker je imel predolgo zaprtega Bolgara Dimitrija Pastarova. Tudi drugi sodni uradniki, ki se jim je dokazala zanikrnost, se strogo kaznujejo. — Koncem minulega meseca je bilo v zaporih vseh treh macedonskih vilajetov 2935 mohamedanov in 2385 kristjanov.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 17. februarja. V Mergelanu je nekdo streljal na vojskega gubernatorja Pokotila, a ga ni zadel. Atentatorja so prijeli.

Varšava, 18. februarja. Gubernatorskega tajnika Witteja, polbrata bivšega ministrskega predsednika, so revolucionarji umorili v njegovi vili. Njegova služabnika so vrgli v vodnjak.

Petrograd, 18. februarja. Policija je udrila v vseučilišče, kjer so dijaki v navzočnosti delavcev zborovali. Policija je zaprla 71 nedijakov.

Odesa, 18. februarja. Pristaniški načelnik v Baku je bil včeraj umorjen.

Dopisi.

Iz Litije. Ko se je v Litiji ustanovila podružnica „Slov. planinskega društva“ je bilo nekaj pesimistov, ki so, sicer dobri planinci, vendarle zmagali z glavo, češ, pri nas niso ugodna tla za tako društvo. Ta predsodek pa je po neumorno delujočem odboru kmalo izginil. Danes že je tu zanimanje za planistvo nepričakovano veliko. Celo taki so navdušeni postali, ki so prej še tako nizki hrib najrajši iz doline ogledovali. Kaj ne „Joško? Naši dolenski „velikani“ — Kum, Mrzlica, Sveta planina, Primskovo, Sv. Gora i. t. d. so vsem mnogobrojnimi našim hribovcem prav priljubljeni kraji. S kratka: zanimanje za planistvo v ožjem in širšem pomenu je postalo tukaj prav veliko. Naravno je torej, da prosperirajo tudi planinske zabave, ki nam jih nudi naša podružnica. Planinski ples se je že lansko leto prav fino obnesel, a letošnji, ki se je priredil dne 9. svečana v prostornih lokalih g. Jurja Oblaka, je prvega celo nadkrilil. Ples je posetilo toliko občinstva, da so bili vsi prostori do zadnjega kotička napolnjeni. Udeležili so se zabave v velikem številu tudi zunanje gostje. Z g. dr. Zarnikom in njegovo gospo soprogo na čelu je prihitelo iz Zagorja 22 oseb; poslali so svoje zastopnike tudi Hrastnik, Trbovlje, Sava, Šmartno in celo Ljubljanci so bili

zastopani. Dvorana, v kateri se je imel vršiti ples, je bila s resnično pravim okusom dekorirana. Čaroben pogled se ti je nudit, ko si stopil v dvorano. Zasedlo se ti je, da si v visokih planinah, kjer si po trudapolnem potu iskal in poželjivo gledal po simbolu visokih gor, po vedno lepših planinah. V tem snaku je bila okrašena cela dvorana. Fin okus gospodične Marice Meško, ki je s spretno svojo roko vodila dekoracijo, že poznamo. Vedeli smo že naprej, da nam bo nudila kaj finega in nismo se smotili. Desna roka gospice Marice je bila ga. svetnikova Ravniharjeva s svojimi gospodič. hčerkami, kojih ene nam je narisala planinca, korakajočega v visoke gore. Godbo je preskrbel znani litijski šramel. Plesalo se je zelo animirano. Lep pogled je bil na plesoče pare, saj si videl dame v finih, frakih okusnih toaletah in poleg črnega fraka si rrl trislek planinca. Lepa slika! Četvorko je vodil z eleganco in s spretnostjo g. oficial Ditrch. Prvo četvorko je plesalo 42 parov, drugo 38, tretjo, ki je je dobro vodil g. železniški uradnik Kezele 36 in četrto 32 parov. Ples je počastil s svojim obiskom tudi g. okrajni glavar Parma z gospo soprogo. Ker je bil čisti dohodek namenjen zgradbi litijske planinske koče, je bilo veliko preplašil in je torej skrbni blagajnik z uspehom lahko zadovoljen, saj je bilo, — za naše razmere velika vsota — nad 460 K dohodkov.

Občni zbor „Deželne zveze za pospeševanje tujškega prometa na Kranjskem“

se je vršil dne 16. t. m. v društvenih prostorih v hotelu „Lloyd“.

Predsednik Ubald pl. Trnkoczy podpravi zastopnika c. kr. deželne vlade g. deželnovladnega svetnika g. Kulovica, zastopnika stolnega mesta predsedstvenega tajnika J. Bleiweisa viteza Trsteniškega, zastopnika trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko g. svetnika Fr. Kollmanna in odposlanca novo ustanovljenega društva za povzdigo tujškega prometa v Bohinjski Bistrici ter podeli nato besedo tajniku dr. Marnu, da poroča o društvenem delovanju za dobo od 15. julija 1905 do 31. decembra 1906.

Iz skrbno in temeljito sestavljene poročila je posneta, da se je društvo vkljub neugodnim razmeram prav krepko razvijalo ter uspešno delovalo v povzdigo tujškega prometa na Kranjskem. Iz poročila je razvidno, da se je društvo ustanovilo leta 1905. Ljubljanski župan gosp. Ivan Hribar je sklical 7. februarja v mestno dvorano shod, na katerem se je izvolil pripravljalni odbor, ki je vse potrebno ukrenil za ustanovitev društva.

Dne 29. maja pa se je vršila anketa pri c. kr. deželni vladi, kateri je predsedoval takratni deželni predsednik ekscelenc baron Hein, ki se je mnogo trudil za povzdigo tujškega prometa. Pri enketi so se sprejeli mnogi predlogi, ki se pa do sedaj še niso izvršili.

Med tem so bila pravila društva potrjena in 24. junija 1905 je bil ustanovni občni zbor, s katerim se je pričelo pravo društveno delovanje. Predsednikom je bil izvoljen g. Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar in občinski svetnik v Ljubljani; odbornikom pa gg. dr. Vi. Foerster, c. kr. sodni pristav; dr. V. Gregorič, primarij; dr. V. Krisper, odvetnik; Stefan Lapajne, c. kr. okrajni glavar v Postojni; Jakob Peternel, hotelir

na Bledu; Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe; kanonik Ivan Sušnik in dr. J. Tomišek, c. kr. profesor v Ljubljani; zastopnik deželne odbora Peter Grasselli in zastopnik občinskega sveta J. Prosenč.

Ker je g. dr. Vinko Gregorič radi preoblih poslov istopil iz odbora, je bil namesto njega izvoljen c. kr. profesor Fran Orožen.

Zveza je otvorila svojo pisarno v hotelu „Lloyd“ ter nastavila tajnika in referenta; nabavil se je potreben inventar. Ker je na Kranjskem tujška industrija takorekoč še v povojih, ni bilo izvemih vsakega društva na Bledu, nobenega društva na Kranjskem, na katerega pomoč bi mogla računati zveza.

Takoj se je začelo nabirati gradivo za izdajo „Kažipota po Kranjskem“, ki je jako potreben; otvorila se je poizvedovalnica za letoviška stanovanja, ki je imela silno mnogo posla in se bo morala v bodoče znatno razširiti. Začelo se je delovati na to, da se v gotovih krajih ustanove prometna društva, ki naj bi podpirala zvezo; sestavila so se potrebna pravila ter razposlal poziv na ustanavljanje takih društev. Uspeh je, da so se ustanovila društva v Kranjski gori, Kamniku, Postojni, v Gorjah in Bohinjski Bistrici. Pričela so se tudi predanja o koristi tujškega prometa. Društvo je storilo potrebne korake za izboljšanje prometnih razmer na naših železnica, predsednik pa se je udeležil otvoritve nove bohinske železnice. Intervenovalo se je glede reda izvoščkov na ljubljanskih kolodvorih in glede cen izvoščkov v Bohinju; sploh je zveza opozarjala poklicane faktorje na vse nedostatke, ki bi ovirali razvoj tujškega prometa.

Zveza je bila vselej zastopana pri posvetovanjih tako v železniškem ministrstvu, kakor pri centralni konferenci deželnih zvez, ki se je ustanovila v svrhu uspešnejšega delovanja.

Centralni konferenci je dala vlada na razpolago 25 000 K, ki so se razdelile deželnim zvezam, od katere svote je Kranjska dobila 1109 K, a za leto 1907. je vlada zvišala subvencijo na 40 000 K.

Dasi zveza ni našla toliko podpore, kakor je treba, vendar je krepko začela izvrševati svojo nalogo.

Udeležila se je razstav v Londonu in Milanu. Na razstavi v Londonu je razstavila tri umetniške slike Groharjeve, kipa Kranjice in Kranjca v narodni noši in mnogo fotografij ter kapnike iz postojnske jame, kateri so se po končani razstavi podarili geološkemu muzeju v Londonu, ki je prosil zanje.

Za časa razstave je bilo v angleških časopisih priobčenih več članov o Kranjski in njenih krasotah. Razstava v Londonu je veljala 2600 kron. V Milanu je bilo razstavljenih več velikih fotografij iz Kranjske ter se je razdelilo brezplačno mnogo reklamnih spisov; ta razstava je veljala skoro 300 K.

Zveza je delala reklamo tudi v razširjenih tujezajčnih kažiputih, za kar je mnogo žrtvovala.

Ker bo vse od otvoritve nove železnice Bohinj gotovo postal odlično letovišče, je zveza delovala na to, da se napravi regulacijski načrt sveta ob Bohinjskem jezeru.

Okrajno glavarstvo v Radovljici se je obrnilo do zveze, naj ta kaj prispeva za ta namen, ker sta občini v Bohinju dali 900 K, a je pokrili še kakih 1000 K. Seveda zveza ne

more tega storiti, ker sama nima sredstev; vplivalo se bo tudi na verski zaklad, da bo odprodal stavbene parcele. Glede reklame se bo delovalo na to, da se bo delala le v takih publikacijah, ki so priporočati. Zato želi zveza, da bi bilo delovanje društev vedno v najtežnejši zvezi s centralo.

Iz tajniške poročila je razvidno, da se interesirani krogi le premalo zanimajo za društvo, ker ne pristopijo kot člani.

Zveza bi bila rada še marsikako akcijo započela, a jo je morala žal opustiti, ker ni dobila izplačane od deželne zbornice že dovoljene podpore, v znesku 6000 K. Iz poročila blagajnika posnamemo, da je imela zveza 6624 11 K dohodkov in 7192 K izdatkov, torej 567 89 K primanklaja, ki se je pokril s posojilom 1000 K, ki sta ga dala dva odbornika, ker sicer bi bila morala ustaviti svoje delovanje, kar bi bilo v veliko škodo celi deželi. Blagajnik je razvil tudi program o bodočem delovanju, ki se bo pa moralo zelo omejiti, ako poklicani faktorji ne bodo zvezi priskočili na pomoč z izdatnimi podporami, kar je nujno želeli, če bi sela država v kratkem imela velik dobiček od tujškega prometa.

Računskim pregledovalcem sta bila izvoljena gg. dr. Vi. Foerster in kanonik Ivan Sušnik.

Končno so se določile spremembe v društvenih pravilih, kakor jih je nasvetoval administrativni odsek.

K sklepu se predsednik zahvali poročevalcem za temeljito poročila in zastopnikom poprej omenjenih korporacij, ki so počastili občni zbor s svojo navzočnostjo.

O socializmu.

Skoro istočasno s saint-simonizmom, pa vendar kolikortoliko neodvisno od njega, so se razvili v prvi polovici 19. stoletja ponajveč na Francoskem, pa tudi v drugih deželah, kakor na Angleškem in Nemškem, drugi socialistični nauki, ki so v glavnem razločujejo v tem, kako bi naj bile urejene idealne produkcijske zadruge, da bi v polnere obsega odgovarjale svojemu namenu. Tako je predlagal Ch. Fourier (roj. l. 1772. v Besanconu, umrl l. 1826. v Parizu), naj se osnujejo zveze — phalanstere imenovane — obsegajoče 400 do 600 rodbin, ki bi naj, v kolikor bi bile mogoče, proizvajale za svoje člane vsa živila in se predvsem pečale s poljedelstvom in obrtom. V skupnih kuhinjah bi se naj pripravljala jedila za skupno v velikih poslopih, v katerih bi bile tudi potrebne delavnice, stanujoče člane; takisto skrbil zveza tudi za zabavo svojih članov in za pouk naraščajo. Po Louisu Blancu (roj. l. 1811. v Madridu, umrl v Cannesu l. 1882.) bi naj bile te produkcijske zadruge drugače urejene. Po njegovih načelih bi naj država polagoma vsa podjetja prevzela v svoje roke ter kot edini podjetnik plačevala snakovno vsako delo. Bianco, ki je zahteval, naj se poleg temeljite preuredbe industrialne produkcije odpravi dedno pravo stranskih sorodnikov glede na poljedelsko posest, je pravi utemeljitelj socialne demokracije, ki je v nasprotju z drugimi socialisti, ki so stavili povsem neizvedljive zahteve, razširjal ideje, ki se tudi v današnjem družabnem redu lahko uresničuje na korist delavskih slojev. Te ideje so dale temelj za ustanovitev politične delavske stranke (socialne demokracije).

Dalje v prilogi.

— In kdaj bo poreka, je vprašala Asunta.

— Danes še, hčerka moja, tu v grajski kapeli.

— Dobro, oče, jaz sem pripravljena. In zdaj, prosim te, pusti me samo.

Zdaj šele je stari vojvoda začel slutiti kake boleti trpjo Asunta, sree. Poskusil je svojo hčer tlašati, toda Asunta ga je poslušala, ne da bi ga slišala. Tudi očetovih priseg, da stori vse za njeno osvoboditev, ni čula. Njene misli so bile drugje kakor tudi njena čustva.

— Oče, prosim te vnovič, pusti me zdaj samo. Bodi vesel, da si dobil svoja sina nazaj in prepusti me moji usodi.

— Nikdar, Asunta, je vzkliknil vojvoda. Res, da me je prevzelo veselje, da sta moja sinka rešena, a nikdar ne pozabim prisega, da rešim tudi tebe, moja Asunta.

Slovesnost, s katero je govoril vojvoda, je Asunti dobro dela. Dobila je zopet nekaj upanja, da morda le še ni izgubljena za vse življenje.

— Verujem ti, oče, je rekla tiho, in zdaj pojdi in pošlji mi kapetana Desantiča.

(Dalje prih.)

ljena sem postati razbojnikova žena, da osvobodim tvojo brata — a več ne sme nihče od mene zahtevati.

— Gjačič in njegov sin prideta opoldne v Grad, je nadaljeval vojvoda. Stori mi to ljubav, Asunta in bodi prisotna, ko ju sprejemem. Dokler nista moja otroka osvobojena, morava storiti, kar je mogoče, da razbojnikov ne ozlovodijo. Posebno še radi tega, ker enega Gjačičevega goja ne morem izpolniti, ker mu nisem mogel dobiti vojvodskega naslova.

Asunta je takoj privolila, da izpolni to željo očetovo, in se pripravila na sprejem kralja Gjačiča in njegovega sina — svojega ženina. Trudila se je, da bi bila kar mogoče mirna, a vendar ji je začelo srce trepetati, ko je, gledaje pri oknu, zapazila kralja Gjačiča v spremstvu mladega elegantnega gospoda. Uganila je takoj, da je ta mladenič njen ženin in srepo so ga motrili njeni pogledi, dokler ni isgnil v hiši.

Asunta je čakala, da jo oče pokliče, a minila je ura in nihče je ni prišel klicat. Že jo je začel prevzemati strah, da je kralj Gjačič odstopil od dogovora, ker mu njen oče ni

mogel preskrbeti, vojvodskega naslova in da sta njena brata izgubljena, ko so se odprla vrata in je v sobo stopil vojvoda Dall Ferro, vodeč dva fantička za roki.

— Asunta — tu imaš svoja brata, ki si jih rešila s svojo žrtvijo, je zaklical vojvoda veselega obraza in pripeljal fantička pred vojvodinjo.

Asunta se za trenutek ni ganila. Očetovo veselje, da sta rešena njegova sinčka, jo je zabolelo tako, da ni mogla v prvem hipu zakrpati svoje boleti. Že je hotela vprašati, kako more oče tako hitro pozabiti njeno nesrečo, toda premagala se je. Hladno je poljubila svoja brata in hladno s trdim glasom vprašala:

— In kaj bo zdaj, oče; je-li vse dogovorjeno.

— Vse v redu, Asunta je rekel vojvoda, ki je bil svojih sinčkov tako vesel, da ni zapazil, kako se njegova hči bori sama s seboj in kako velike boleti jo mučijo. Kralj Gjačič je bil sicer nekoliko nevoljen, da mu nisem mogel izpostaviti vojvodskega naslova, ali njegov sin ga je pomiril. Dogovorili smo se, da pridobim svojemu setu vojvodski naslov.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

Kržana se je spomnila vojvodinja Asunta tudi naslednje jutro, ko je njen oče prihitel k njej in ji ves prepaden napovedal prihod kralja Gjačiča in njegovega sina.

— Gjačičev odposlanec je prinesel vsakovrstnih daril, je dejal vojvoda. Ali jih hočeš videti?

— Mar misliš, oče, da se bodem res kdaj dotaknila kakenga darila razbojniškega kralja in njegovega sina? je z izrazom največje presirljivosti vprašala Asunta. Ne, oče. Priprav-

Drugače nego Blanc si je mislil možnost socializiranja človeške družbe P. I. Proudhon (rojen v Besançonu 1. 1809., umrl v Passyju pri Parizu 1. 1865.) Po njegovih naukih bi naj producenti med sabo zamenjali s pomočjo banke svoje blago, ki bi se naj cenilo po delu, ki je potrebno za proizvodnjo; vse vrednosti bi se naj predstavljale ne z denarjem iz dragocenih kovin, nego z enostavnimi menjalnimi vrednostmi. Brezplačni kredit, torej odprava vsakih obresti, je temeljna točka njegovega nauka, ki je bil vsled svojega bogastva na idejah in vsled svojega izbornega slikanja socialnega položaja takratnih nepremožnih slojev epohalnega pomena za kasnejši razvoj socializma, ki ima odslej svoje glavne barijere na Nemškem. Merodajen za kasnejše socialistične nauke je bil tudi sistem Angleža Roberta Owena (rojen 1. 1771. umrl 1. 1858.), ki je temeljil na vsestranski reformi vzgoje. Po njegovih naukih ni nihče osebnost odgovoren za svoja dejanja; da se vse zlo odpravi iz človeško družbe, je treba, da se za vsak individij že v najzgodnejši mladosti ustvarijo ugodne fizične, moralne in socialne razmere. Dasi so se Owenovi poskusi, praktično izvesti komunizem, ki ga je zastopal, ponesrečili, vendar so bile njegove druge, v zvezi z njegovimi nauki se nahajajoče reforme glede tovarniškega zakonodajstva, delavskih zadrug, delavnege časa i. t. d. dokaj uspešne in so dale podlago za kasnejše tozadevno zakonodajstvo na Anglskem in v drugih kulturnih državah.

Glavni nauki današnjega socializma temelje na sistemih Ferdinanda Lassala (roj. 1. 1825., umrl leta 1864.) in Karla Marxa (roj. leta 1818., umrl 1. 1883.). Ta dva sta utemeljitelja sedanje, v vseh kulturnih državah zastopane socialno demokratske stranke. Dočim se je Lassale bolj zavzemal za politično agitacijo nemških industrialnih delavcev, je deloval Marx za svoje ideje večinoma na pisateljskem polju.

V svojem glavnem delu „Das Kapital“ zahteva pravično plačevanje dela, ki daje šele vrednost produktu, dočim stremi kapital za tem, da bi absorbiral čim največji del delavnege produkta; ker se to godi v vedno večji meri, je neizogibno, da se kapital vedno in vedno kupi, dočim se istočasno širi vedno večje uboštvo med delavskimi sloji. Čim bi vsa produkcijska sredstva prešla v roke malega števila kapitalistov, bi bili organizirani delavci, katerih položaj bi med tem postal neznošen, prisiljeni, ekspropriirati posedujoče in urediti in voditi produkcijo v obstoječih velikih podjetjih na temelju pravične razdelitve dobička. Naloga socialne demokracije je, da po možnosti pospeši to spremembo.

Marxove teorije so v socialni demokraciji sami našle mnogo in zelo ostrih kritikov, ki so, spoznavajoč njihove hibe, delovali na to, da se popravijo (revision), vsled česar se imenujejo revisionisti).

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. februarja.

— **K aferi dr. Tavčar — dr. Furlan.** Z ozirom na stališče, ki smo ga zavzeli v aferi dr. Tavčar — dr. Furlan napram častniškemu zboru ljubljanskega domobranskega polka št. 27, so zastopniki častniškega zbora in zastopniki uredništva „Slovenskega Naroda“ sestavili zapisnik, iz katerega objavljamo v obojestranskem sporazumljenju to-le: Glede notic, ki jih je priobčil „Slovenec“ v 33. številki z dne 9. t. m. pod naslovom: „Gentleman“ in „Bojkotirani deželni odbor“ in ki so bile povod v 39. številki „Slov. Naroda“, z dne 16. t. m. priobčeni notici „Zadnja beseda“, izjavljata zastopnika častniškega zbora c. kr. domobranskega pehotnega polka št. 27: **Častniški zbor nima prav nikakega poudarka, kakorkoli nastopati proti dr. Tavčarju.** Na diner povodom otvoritve nove domobranske vojašnice se ni moglo vabiti večjega števila gostov in se je vsled tega pozvalo le predstojnike najvišjih oblastev in pri zgradbi direktno udeležene uradnike, absolutno pa ni res, da bi se dr. Tavčar ne bil povabil radi tega, „ker so se častniki bali sedeti skupaj z deželnim odbornikom gentlemanom dr. Tavčarjem, kakor je pisal „Slovenec“. Nadalje izjavljata, da častniški zbor z afero dr. Tavčar — dr. Furlan nima prav nič opraviti, ker so bili domobranski častniki udeleženi samo v toliko, da sta lani dva domobranska častnika nastopila kot zastopnika dr. Furlana; ko pa je dr.

Tavčar odklonil poziv, se je nehalo vsakršne vmešavanje častniškega zbora v to afero. To je potrdil zastopnikoma častniškega zbora tudi dr. Furlan, ki jima je izjavil pod častno besedo, da ni dobil v svoji zadevi z dr. Tavčarjem nikakršnih obvestil s strani domobranskih častnikov in da vobče ni v nikakršni zvezi s tozadevnimi noticami, priobčenimi v „Slovenec“. Častniški zbor torej ni v nikakršni zvezi z gori navedenima noticama v „Slovenec“. — Temeljem teh pojasnil izjavljata zastopnika g. Rasta Pustoslemška kot odgovornega urednika „Slovenskega Naroda“: Uredništvo „Slov. Naroda“ je moralo smatrati, da je istina, kar je pisal „Slovenec“ glede razmerja med dr. Tavčarjem in domobranskim častniškim zborom, ker ni dementiralo c. kr. polkovno poveljstvo „Slovenčevih“ notic. Ker pa je iz gori navedenih izjav zastopnikov častniškega zbora docela jasno, da nedostaja noticama, priobčenima pod naslovom „Gentleman“ in „Bojkotirani deželni odbor“, v „Slovenec“ z dne 9. t. m., v kolikor se tičete častniškega zbora, vsake dejanske podlage, konstatuje uredništvo „Slov. Naroda“, da nima nobenega poudarka, očitati domobranskim častnikom, da bi bili kakorkoli udeleženi v aferi dr. Tavčar — dr. Furlan; obenem pripominja, da niti general Bonjean, niti polkovnik Schmidt nista v nobeni zvezi z omenjeno zadevo. To objavo je smatrati kot bistven del zapisnika, podpisanega od oboje strank zastopnikov.

— **Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani** ima v četrtek, dne 21. februarja t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Predsedstveno poročilo o delovanju 1. 1906. 4. Naznanila tajništva. 5. Volitev predsednika, podpredsednika, prov. predsednika in treh rač. pregledovalcev. 6. Volitev dveh zbor. zastopnikov pri komisijonalnih obravnava radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin. 7. Poročilo o rešitvi prošnji trgovskega društva „Merkur“ in zveze kranskih obrtnih zadrug za podporo. 8. Rekurz hranilnice in posojilnice na Vrhniki zoper predpis zbor. doklade. 9. Poročilo o depisih kranskega deželnega odbora in c. kr. deželne vlade o višji trg. šoli v Ljubljani. 10. Samostojni predlog zbor. člana g. Fr. Kraigherja glede prošnje do avstro-ogrske banke, naj bi se menice šele drugi dan po dospelku protestirale. 11. Samostojni predlog zbor. člana g. F. Mejača glede zvišanja telefonskih pristojbin. 12. Telefonsko omrežje na Gorenjskem. 13. Prošnja deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev za podporo. 14. Prošnja za podporo v prireditvi knjigovodskega tečaja v Krškem. 15. tajna seja: podelitev ustanov.

— **Jeseniški častni občani** bodo dne 7. marca 1907 stali pred upravnim sodiščem. Videti je, da se je omenjenemu sodišču s to zadevo prav zelo mudilo. Druge zadeve čakajo po tri leta in še več na ustno razpravo, tukaj je Luckmann iz Jesenic priberal javno razpravo, še prej nego je preteklo eno leto po pritožbi. Ta hitrost je vsekako značilna, in sedaj popolnoma omiti Pongratz že triumfira ter pričakuje, da mu upravno sodišče ravno tako na pomoč priskoči, kakor mu je zadnjič priskočilo na pomoč deželno sodišče ljubljansko!

— **„Nova doba“** že slutiti, da ji bode kmalu zmanjkalo kruha. Zategadelj snujejo znani trije kraljički iz gospodarske dežele zadrugo, ki naj preskrbi „Novo dobo“ z vsakdanjim potrebnim pecivom. Škoda, da Robida ni več v položaju, da bi v blaznici aranžiral — kake kvarte. To bi gotovo več neslo, nego bo nesla za druga!

— **Deželni odbor** je sklenil, da se pridruži protestu mestne občine proti smodnišnici na ljubljanskem polju.

— **Neprestojljive priznanje.** V zadnjem takozvanem pastirskem

listu pravi škof med drugim: „Kako vleče vabilo, svobodno poleteti med svobodni svet!... Ker je taka naša narava, zato je prenevaranje klic, osvoboditi se od predsodkov verskih, osvoboditi se od pretežkega jarma cerkvenih zapovedi, osvoboditi se od nasilstva duhovniškega.“ V tem stavku torej priznava škof, da obstoje verski predsodki, da je cerkveni jarem pretežak in da je tudi duhovniško nasilstvo v cvetu. Če je kdaj sv. Duh Bonaventuro osvetlil, obenem ga je prav gotovo v momentu, ko je izustil gori navedene trditve. Če pa eksistirajo verski predsodki in duhovniška nasilstva in je verski jarem pretežak, kakor priznava škof sam, potem bi moral pač tudi škof sam z vsemi silami podpirati stremenje po osvoboditvi od teh bremen, ne pa da bi proklinjal tiste, ki so si vzeli za smoter svojega življenja, da osvobodijo ljudstvo praznovestnosti in verskih predsodkov, je emancipirajo duhovniškega vpliva in ga oproste pretežkega verskega jarma. A škof proklinja take ljudi, ki težé, kakor sam prikrito priznava, po plemenitih smotih, ker ve, da bi takoj propadla duhovniška strahovlada, čim bi se pregnali verski predsodki in bi se onemogočila duhovniška nasilstva. To bi pa seveda zadalo smrtni udarec ne morda veri, marveč farški bisagi. V tem oziru so pa popje od najvišjega gori pa do zadnjega gorjanskega kaplana doli tako občutljivi, da imajo rajše, da gre vera z vsemi zvišnimi nauki Kristusovimi rakom žvižgat, kakor da bi trpela najmanjše škode — bisaga. Zato skuša škof vkljub boljšemu svojemu moralnemu pripravljanju, ki se pojavlja v njem večih v redkih svetlih momentih, pomnožiti verske predsodke in utrditi duhovniško nasilstvo! Da, da, prišli smo že tako daleč, da je, žalibog, krščanska vera istovetna s farško bisago!

— **Sokolska ideja in napredno dijaštvo.** Piše se nam: Zarjanski „fašenk“ je od pustne nedelje pa do pepelnice srede žulil svoj umstveni mehur in končno vendarle izžulil smradljiv zaprtek, katerega je položil seveda v „Slovenec“, kamor take stvari spadajo. Smatral pa je ta težak plod svojega „uma“ za odgovor na našo pod tem zgornjim naslovom v št. 33 priobčeno notico, v kateri se razpravlja o klerikalnih razmerah v slovenskem „Sokolu“ v Gradcu. „Odgovarjal“ je torej, povedal pa k stvari sami ni ničesar drugega, kakor kvečjemu to, da na ustanovnem obnem zboru graškega „Sokola“ ni znil nihče niti besedice proti „Sokolu“, s čimer je hotel povedati, da takrat nihče ni nasprotoval sprejemu klerikalnih visokošolcev. Ergo pa imajo po logiki zarjanskega fašenka Zarjani pravico biti v „Sokolu“ in ga smatrajo menda sploh še za svoje posestno stanje, imajo torej že pravico, izrabljati po vseh klerikalnih vzorcih tudi sokolstvo v svoje nečloveške namene. A mislimo, da bodo res napredni visokošolci vkljub taki „logiki“ črnega modrijana še vedno obstajali na tem, da se črne brezdomovince spodi iz „Sokola“. Tudi ugovor, zakaj se ni to mnenje uodarjalo že na ustanovnem obnem zboru sokolskega društva, ne more delati niti najmanjše ovire. Da se takrat v tem zmislu ni nastopilo, je vsekakor velika napaka. Ako pa je napredno dijaštvo sedaj uvidelo to napako, potem je menda edino poštena in logična konsekvencia ta, da skuša to napako tudi odstraniti! — Sokolstvo in klerikalizem (posebno še tako gnusen, kakor se je ugnzil na Slovenskem) se izključujeta kakor dan in noč. Vsak, ki pozna in umeva sokolsko idejo, ve to. Sokolstvo nasprotuje klerikalizmu, klerikalizem Sokolstvu! Če pa vkljub temu pristopi k „Sokolu“ klerikalni študent, ki čisto dobro ve, kakaj se gre — saj po Kranjskem kar najdivje agitira proti Sokolu in za svojega črnega Orla! — potem je to pristno klerikalno, nepošteno, hinavsko! Šinavci pa se sicer ne obujejo, a tukaj se jim ponuja celo sokolsko bratstvo! Kakšni bi pač bili oni na-

predni elementi, ki bi to trpeli še nadalje? Torej: farje vun, na lastno voljo itak ne gredo, ker so prenepošten! Zarjanski fašenk pa naj ostane tudi v bodoče ponosen na svoje — v lemenatu pridobljeno! — črno hinavstvo, črna poštenost še itak ne eksistira!

— **Iz društva hišnih posestnikov v Ljubljani.** V smislu potresne postave iz leta 1895, 1900 in 1905 je dovolila država 18, oziroma 25 letno davčno prostost od hišno-najemninkega in hišno-razrednega davka za Ljubljano in gotove okraje na Kranjskem. Po predlogu poslanca Hribarja je sklenil deželni zbor dne 20. novembra 1904 soglasno z ozirom na to, da so hišni posestniki v prizadetih krajih pomoči potrebni, dovoliti tudi oprostitev deželnih doklad 18, oziroma 25 let, ako imajo dotični posestniki tudi od strani države enake ugodnosti. Poslanec Povše je razširil ta predlog še v toliko, da se tem hišnim posestnikom že vplačane deželne doklade vrnejo, ker morajo biti vsi prizadeti posestniki enako deležni olajševanj. Tudi ta pristavek poslanca Povšeta se je soglasno sprejel. Preteklo je pač več ko eno leto, in deželni odbor ni napravil ničesar, da bi izvršil ta soglasni sklep deželnega zbora, za katerega so tudi vsi deželni odborniki glasovali in obvestili c. kr. davkarije, da se v imenovanih slučajih deželne doklade ne smejo pobirati, oziroma da se morajo že vplačane deželne doklade vrniti. — Na zadnjem obnem zboru društva hišnih posestnikov se je obravnavala ta zadeva. Sklenilo se je soglasno poslati deputacijo h gospodu deželnemu glavarju, da se izve vzrok, zakaj deželni odbor ne izvrši soglasnega sklepa deželnega zbora, ker so s tem hišni posestniki v Ljubljani in izven Ljubljane materialno občutno prizadeti. V deželnem odboru sede svoječasni poročevalci predloga poslanec dr. Tavčar, poslanec Povše, ki je predlog poslanca Hribarja razširil in poslanec ljubljanski P. Grasselli. Gospod deželni glavar je sprejel deputacijo, ki se mu je pod vodstvom poslanca Hribarja predstavila. — Gospod deželni glavar je po obširnem govoru obljubil to zadevo obravnavati v seji deželnega odbora in dotični sklep pismeno naznaniti predsedniku društva dr. V. Gregoriču. Te dni je dobilo društvo od deželnega glavarja pismeno obvestilo, da ne more izvršiti deželnozbornskega sklepa, ker je po mnenju deželnega odbora v to potreben poseben dež. zakon. Ker je ta sklep le izraz subjektivnega mnenja deželnega odbora, je sklenil odbor hišnih posestnikov, sklicati shod prizadetih hišnih posestnikov, da se sklepa o pravem postopanju v varstvo vsled sklepa dež. zbora pridobljenih si pravico proti deželnemu odboru, ki noče izvršiti soglasnega deželnozbornskega sklepa. — Ker le zvišanje deželnih doklad zahteva neobhodno sankcionarnega deželnega zakona, zmanjševanje pa ne, saj se z zmanjševanjem ne prekoračijo meje deželnega zakona o dokladah in je deželni zbor v tem vprašanju kot avtonomna oblast samostojen. Predlog poslanca Hribarja je bil proučen in sprejet v finančnem odseku, kot poročevalec je fungiral poslanec dr. Tavčar, jurist, ki je svoje poročilo gotovo pravno utemeljeval. Posebna vabila se ne razpošiljajo za shod. Vabljeni so vsi hišni posestniki brez razlike so-li člani društva ali ne. Tu se gre za skupne interese hišnih posestnikov, ki morajo itak nositi težka davčna bremena. Shod se bo vršil v hotelu „Union“. in se naznani dan in dnevni red po posebnih inseratih.

— **Združenje dveh političnih društev.** Odborniki političnega društva „Edinost“ v Trstu in „Političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri“ v Pazinu so se v nedeljo, dne 17. t. m. sestali na skupen dogovor v Trstu. Poudarjajoč edinstvo načel in potrebo vzajemnega delovanja v narodno-politični borbi v Trstu in v Istri so se konstituirali v centralni volilni odbor za predstoječe državnozbornske volitve ter so si izbrali za predsednika prof. M. Mandiča v Trstu.

— **Tri javne shode** je priredilo politično društvo „Edinost“ v Trstu, in sicer v Rojannu, Rocolu in Skednju zaradi volilnega reda za mestni oziroma deželni zbor tržaški. Resolucija, sprejeta na teh obilno obiskanih shodih, se glasi: Javni shod protestira najodločneje proti skrajno reakcionarnemu in posebno proti slovenski okolici krivičnemu načrtu volilnega reda za mestni oziroma deželni zbor tržaški, ki ga je izdelal deželni odbor in z ozirom na to, da od vladajoče stranke sploh ni pričakovati pravičnejšega načrta, pozivlja visoko vlado, naj sama predloži načrt volilnega reda, ki bo odgovarjal političnim, narodnim in socialnim faktičnim razmeram tržaškega ozemlja.

— **Sestanek hrvatskih in slovenskih odvetnikov Istre in Trsta.** V nedeljo so se sešli v dvorani tržaške „Slavjanske Čitalnice“ slovenski in hrvatski odvetniki in odvetniški koncipijenti Trsta in Istre na razgovor o jezikovnih razmerah na istrskih in tržaških sodiščih. Po daljši debati, v kateri se je vsestransko pretreslo vprašanje, ki je bilo na dnevnem redu, je bilo enoglasno sklenjeno, da se na kompetentnem mestu predloži spomenica, v kateri se ima poudarjati vse nedostatke, ki se obstopajo glede rabe slovenskega in hrvatskega jezika na tržaških in istrskih sodiščih z zahtevo, da se še obstoječi nedostatki odstranijo čimprej, kakor to zahtevata pravičnost in zakon.

— **Zahteve istrskega učiteljskega.** Osrednje vodstvo istrskih ljudskošolskih učiteljev je predložilo deželnemu zboru prošnjo za izboljšanje plač, in sicer zahteva: odpravo službenih kategorij, enakopravnost učitelje z učitelji, stanarina se naj vteje v pokojnino, učiteljski kandidati morajo dobivati do izpita usposobljenosti najmanj 1000 K remuneracije, definitivni učitelji in učiteljice morajo takoj po usposobnostnem izpitu dobivati 2200 K, šest petletnic po 200 kron, funkcijske doklade za voditelje enorazrednic 150 K, dve do trirazrednic po 300 K in večrazrednic po 500 K. Voditelji več kot šestrazrednic se oproste pouka. Šolski voditelji v mestih in kopalniških morajo dobivati 800 kron stanarine, učitelji 700 K, podučitelji 600 K, v drugih krajih pa po 600, 500 in 400 K. Končno se zahteva 35-letna službena doba.

— **Koncentracija vojaških sil proti italijanski meji.** Polagoma pomika generalni štab vojaštvo proti laški meji in pomnožuje posadke na Goriškem. V Tolminu, Kanalu, Trzinu, Červinjanu itd. se je nastanilo vojaštvo. Sedaj dobiva posadke v kratkem tudi Kobariid in Breginj. Tako bo za varovana vsa soška dolina. Baje se utrjujejo tudi strategično važne točke v Brdih — na Sv. Genderci, ki obvladuje vsa Brda.

— **Učiteljske vesti.** Učiteljica gdč. Josipina Jerman v Velikem trnu je imenovana za provizorično učiteljico v Krškem, absolvirana učiteljica kandidatinja gdč. Marta Heren iz Ljubljane pa za provizorično učiteljico v Velikem trnu.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj (par) se vprizori prvič na slovenskem odru moderna francoska prama „V stiski“ (La rafaie, v nemškem prevodu „Baccarat“). Nastopijo dame: Taborska, Danilova, Noskova, Bergantova ter gospodje: Barjaktarovič, Dragutinovič, Danilo, Boleska, Betetto in Bukšek. — V četrtek (nepar) se ponovi po soglasni sodbi kritike izbornou uspeša Kienzlava opera „Evangeljnik“.

— **„Slovensko društvo“** ima jutri v sredo, 20. januarja odobrovo sejo ob peti uri popoldne v pisarni g. dr. Al. Kokalja v Kolodvorskih ulicah. Gg. odborniki se opozarjajo, da se te seje za nesljivo udeležo.

— **12. ustanovnik „Društva slovenskih književnikov in častnikarjev.“** Kmetka posojilnica na Vrhniki je poslala društvu 200 K ter postala ustanovnica. S tem velikodušnim činom so pokazali odlični rodoljubi, ki vodijo ta denarni zavod, da znajo ceniti važnost in potrebo društva, ki si je nadelo najlepšo človekoljubno nalogo. Konstatirati moramo, da je to prva slovenska posojilnica, ki je vstopila med podpornike

Društva slovenskih književnikov in časnika. Iskrena hvala! Naj bi zbudila vrhunska posojilnica naslednje med sovrstnicami in slovenskimi rodoljubi!

Kmetiska posojilnica na Vrhniki je poslala „Glasbeni Matiji“ podpore za l. 1907. 50 K. Odbor „Glasbene Matice“ se za ta veleudni dar najiskrenejše zahvaljuje, želeč, da bi se tudi drugi naši denarni zavodi blagovolili spominjati tega velevažnega kulturnega zavoda slovenskega.

Penzijško zavarovanje za sebnih uradnikov. Poročali smo že, da so sklenili na tem zakonu intereso društva in korporacije, prirediti prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m. v „Mestnem domu“ skupen javen shod, na katerem se bo razpravljalo o tem zakonu in njega zgodovini in na katerem se naj sklene resolucija, ki izreče zahtevo, naj se ustanovi v Ljubljani poseben deželni zavod za člane penzijske zavarovalnice, ki prebivajo na Kranjskem. Ker je ta stvar največjega pomena tako za delodajalce kakor za nastavljenice, je pač želeli čim večje udeležbe, toliko bolj, ker se gre tudi za to, da se zagotovi kronovini Kranjski v zakonu zajamčena avtonomija.

Tukajšnje potresno opazovalnico je obiskal te dni prof. Jenko Mihajlovič z belgrajske univerze, ki bo na svojem geološkem zavodu ustanovila še letos potresno opazovalnico po ljubljanskem vzoru.

Kranjsko-primorsko gozdarsko društvo v Ljubljani naznanja, da pride v nedeljo, dne 24. t. m. g. ces. svetnik Huber z Dunaja v Ljubljano ter da bode isti dan ob 3. uri popoldne v mali dvorani hotela „Union“ I. nadstropje predaval o nameravani mednarodni lovski razstavi l. 1910. na Dunaju, pri kateri razstavi naj bi Kranjska tvorila samostojno skupino.

Čevljarstva zadruga v Ljubljani naznanja svojim članom, da se prične pouk v prikrščenju v čevljarstvu ob 25. t. m. Vsi gg. člani mojstri in pomočniki naj se blagovolijo 24. t. m. zglasiti pri načelniku „Čevljarstva zadruga“.

Srebrna poroka. Tukajšnji lesni trgovec Dominik Lušin in njegova soproga obhajata danes v domačem krogu petindvajsetletnico svoje poroke.

Surov sin. 18letni železniški delavec Franc Kržmanec z Gline je v domači hiši skušal pogosto zaneti prepri. Ker je 12. t. m. v pijanosti razbil 6 stolov, 6 krožnikov, ogledalo in šipo v oknu in zagrozil očetu, da ga ubije in da mu prereže z britvijo vrat in ker je pretepal pogosto svoja dva brata, izselila se je vsa družina k sosedu. V soboto in nedeljo je pa Kržmanec spet grozil svojim domačinom, da jih bo pobil, zato je bil na njih prošnjo aretiran od viške žandarmerije in oddan sodišču.

Dovozna cesta iz Vrda k Južni železnici. Deželni odbor je pritrdil, da se ta dovozna cesta gradi. Tretjino stroškov nosi vsled tega dežela.

Iz Skaručne. Izredna lovška sreča. V nedeljo, dne 17. t. m., je ob 10. uri dopoldan ustrelil oskrbnik g. barona Lichtenberga g. Jožef Riedl v Rašici blizu Skaručne lepega divjega mrjasca. Žival se je potikala tu že precej dolgo, in slednjič jo je vendar zadela krogla srečnega lovca.

Iz strahu pred sodno kaznijo se je ustrelil na Krtni pri Dobu 18letni hlapec J. Grošelj. Krogla mu je prebila lobanjo. Omračil se mu je um.

Umrl je v Mostah pri Komendi jubilarni župnik gosp. Andrej Stritar, star 81 let. Bil je brat pesnika Josipa Stritarja.

Iz Postojne. „Dopolnjeno je!“ Volilni boj je končan in „post discrimin rerum“ je izvoljen za župana naš priljubljeni dosedanji župan g. Gregor Pikel — soglasno. Da je izvoljen soglasno, je pač zasluga protikandidata g. Josipa Dekleva, ki je povzročil, da so njegovi pristaši tudi g. Pikela volili. S tem je doseženo popolno soglasje v odboru — brez kaplana Azmana.

Iz trebanjskega sodnega okraja se nam piše: dne 17. t. m. nas je zapustil g. Jurij Fajfar, ki je služboval v tem okraju šest let kot c. kr. sodni pristav, in je odšel v Črnomelj za c. kr. okrajnega sodnika. Gosp. sodnik si je za trebanjski okraj pridobil nepozabnih zaslug. Ljudstvo si ga ohrani v dobrem spominu, vsaj je vsakemu pomagal za dejanji in najboljimi sveti. Črnomalcem je le čestitati, da so dobili takega sodnika.

Požar. S Hrušice na Gorenjskem se nam piše: Dne 18. t. m. ob eni četrt na 12. dopoldne je izbruhnil ogenj v tukajšnjem skladišču železnega podjetništva, ki se je mahoma razširil po vsem poslopiju. Naše vrolo gasilno društvo je bilo v par minutah z gasilno pripravo pri požaru ter se mu je z velikim naporom

gasilec pod vodstvom g. podnačelnika L. Krivca posrežilo, omejiti ogenj tako, da še polovico gorečega poslopja ni pogorelo. Škode je mnogo, ker so se v skladišču nahajale različne tehnične priprave in veliko orodja, ker je več ali manj, skoraj vse, vsled ognja in vode uničeno. Na pomoč sta prihiteli tudi prostovoljni pož. brambi z Jesenic in tovarniška, s Save (Fužine).

Novo društvo. Ustanovilo se je „Društvo za privabitev tujcev za Bohinjsko Bistrico in občin Srednja vas“ s sedežem v Boh. Bistrici.

Vlak je povozil 19letnega nemega kočarjevega sina Jožefa Kristana iz Potokov, ko je šel v nedeljo v Korosko Belo v cerkev. Stroj mu je tako zmečkal in zdrobil glavo, da so posamezni kosi ležali po progi. Umrl je v par trenutkih.

Svarilo pred izseljevanjem. Ministrstvo za notranje stvari resno sviri pred izseljevanjem na Portugalsko, kjer so pridobitne razmere težavne ter osebe, ki ne znajo deželnega jezika, sploh ne dobe dela. Istotako sviri pred izseljevanjem v ameriško državo Texas, kjer so v Green-Montaisu sicer res našli nekaj zlatih in bakrenih žil, toda špekulacijske družbe so takoj kupile vsa dotična zemljišča in tudi delavcev je že na mestu toliko, da niti ti ne dobijo vsi dela.

Dobro ga je potegnil. Neki „preprost kmet“ od Sv. Marjete poleg Rimskih toplic piše v zadnjega „Slovenskega Gospodarja“ sledeče: „Od nas ne najdem v „Slov. Gospodarju“ nobenega dopisa, kakor da bi tukaj vse spalo, pa veste dragi bralci, pri nas ni vse tako dremotno, naš gosp. župnik prav pridno deluje za čast božjo in v blagor nam faranom. Pred leti so nam prekrbneli lepo cerkev Lurške matere božje, ustanovili bratovščino češčenja presvetega Rešnjega telesa, predlansko leto so nam tudi prenovili župno cerkev itd.“ No, končno pa pravi „preprost kmet“, da še pri Sv. Marjeti niti „Bralnega društva“ nimajo, katero bi vendar bilo zelo potrebno. Iz tega dopisa se pač vidi, da so naši gospodje župniki povsod enaki, za zidanje cerkev in kapelic, za ustanavljanje različnih Marijinih bratovščin itd. so vedno vneti, dočim za probujo naroda ne storijo ničesar.

Umrl je g. F. Vošnak, pek in hišni posestnik v Celju, v nedeljo, dne 17. t. m. ob polu 9. uri zvečer po daljšem bolehanju. Bil je vrl narodnjak, kremenit značaj ter vedno zanesljiv naš mož. Blag mu spomin!

Ponarejene menice. V Mariboru so prijeli trgovca iz St. Vida pri Ptujih Fr. Petelinca, ker je ponaredil na menicah podpise dveh posestnikov iz mariborske okolice ter hotel dobiti nanje denar pri eskomptni banki.

Očeta je hotel ustreliti 31letni čevljar Ferdinand Krois iz Rožpoha pri Mariboru, ko se je sprl z njim radi malenkosti. Dvakrat je ustrelil nanj in ga ranil na roki. Ker je nato zbežal, so ga dobili šele čez 14 dni in izročili sodišču.

Ustrelil se je v Mariboru tesarski mojster K. Kiffmann.

Smrten padec. V Lučah na Štajerskem je padla Marija Špruk tako nesrečno po stopnicah, da je na mestu mrtva obležala.

Južno-štajersko hmeljarsko društvo ima v nedeljo, dne 24. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani Hausenbichlerjeve gostilne v Zaleu svoj občni zbor.

Učiteljsko društvo za laški okraj. Od Save se nam piše dne 18. februarja t. l.: To novo društvo je imelo v nedeljo, dne 17. t. m. svoj I. občni zbor v krasnih prostorih nove šolske zgradbe na Hrastniku ob južni železnici. Šlo se je iz laškega okraja 42 učiteljev in učiteljic ter 8 gostov, med temi 3 učitelji iz Celja. Vse prav srčno pozdravi g. predsednik, nadučitelj Anton Gnuš iz Dola, otvoril ob 10. uri dopoldne zborovanje ter preideč k dnevnemu redu vse navzoče navdušuje za krepko in uspešno stanovsko delo. — Društvene zadeve in pravilni red se vzemo v znanje ter se določijo knjige in časopisi, ki si jih društvo naroči za leto 1907. Nato kaj zanimivo predava g. nadučitelj Janko Sorčan s Hrastnika o aktualnem vprašanju: „Kmetovost ali lišče nasproti novim šolskim počitnicam.“ Pojasnijo se tozadevne določbe novega definitivnega šolskega in učnega reda, premotuje se vsestransko nerazdeljen dopoldanski pouk, naglasujoč le-tega ugodne strani za otroke kmetiškega prebivalstva ter poudarja se stališče, ki ga ob tem sedaj prečema vprašanje zavzema — učiteljstvo. Ob zanimivi debati, ki se je pojavila v tem vprašanju, je izrekel zbor svoje ogorčenje nad tem, da neki list, ki je namenjen „ljudstvu v pouk in zabavo“, ravno to ljudstvo glede novih počitnic ščuna proti učiteljstvu ter se je izreklo obžalovanje nad tem, da to falotstvo

podpira s svojim peresom učitelj, ki se sicer ponaša kot „mladinski pisatelj“. — Ko so se še rešile ostale točke dnevnega reda, je še stavil tovariš predsednik Gnuš predlog glede izboljšanja gmetnega položaja učiteljstvu ter prošil deželnega poslance g. Roša, ki je zbor počastil s svojo navzočnostjo, da svojočasno zastavi krepko besedo v tej zadevi, kar g. poslanec tudi obljubi. — Po izvršenem sporodu podalo se je zbrano učiteljstvo k skupnemu obedu v gostilno g. Roša. Tu se je vnelo prav živahno in veselo življenje. Med krasnim petjem in navdušenimi govori je potekel čas kaj hitro. — Prihodnje zborovanje bo dne 14. aprila v Laškem trgu. — Na posled naj še omenimo, da je društvo enoglasno sklenilo, pristopiti kot član „Zvezi slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljic“, kakor tudi „Zvezi avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. S tem ukrepom je društvo pokazalo, da popolnoma ume moč organizacije.

Pretepi na katoliški podlagi. V Pevni na Goriškem so katoliški fantje priredili „nedolžno“ plesno zabavo sveda brez vsakega uradnega dovoljenja. Plesali so na tem plesu poleg fantov in deklet stari mošje in žene z otroki v naročju kakor tudi celo šolska mladež. Vsi so se veselili v gospodu! Konec komedije, ki je trajala do jutra, je bil pa hud pretep, v katerem je dobil vsak katoliški pretepač svoje zasluženo plačilo. Nekemu mladeniču so spraskali ves obraz in mu poškodovali zobe — vse v božjo čast in slavo! — 11. t. m. so imeli dornberški naprednjaki ples. Na zabavo so prišli klerikalni fanatiki, ki so vzpizorili celo vojno. Začeli so pretepati ljudi, razbijati šipe, steklenice, lomili so stole in mize in tekla je celo kri. Klerikalni tolovaji so napadli tudi mirne rihemberske goste, kateri si niso upali iti domov, ker krvoločna četa teh divjakov je čakala vso noč nanje. Taki so sadovi klerikalne vzgoje!

Bilancična seja „Jadranske banke“. V seji upravnega sveta „Jadranske banke“ dne 17. t. m. je predložilo ravnateljsko prvo bilanco (za leto 1906), iz katere izhaja čisti dobiček K 97.165.66, ki odgovarja kapitalizaciji od 9.7%. Upravni svet je vzel predloženo bilanco na znanje ter je sklenil predložiti obnemu zboru, ki se bo vršil 10. marca t. l., sledečo razdelitev čistega dobička: Rednemu rezervnemu fondu pripade v smislu pravil 4.858.28 K (5% čistega dobička), delničarjem 5% dividenda in skupnem znesku 50.000 K, rednemu rezervnemu fondu nadaljnji prispevek 15.141.72 K tako da ta naraste na 20.000 K, rezervnemu fondu za eventualne izgube 10.000 K, mirovinskemu zakladu 2.000 K. Na novi račun se je preneslo 10.088.78 K. Čestitamo „Jadranski banki“ na krasnem uspehu, ki prekaša najsmelejšje nade.

Krvav dogodek. Ljubček 49letne Roze Jerala v Trstu je prelomil stražnik dimnikarjev. Ko je bil v soboto s svojo ljubico v neki tolarčni hiši in je prišlo tja več dimnikarjev, ustrašil se jih je zaljubljenec in ustrelil v zrak proti njim. Eden izmed teh je odgovoril s dvema streloma; zadeta je bila Roza v jako delikaten kraj telesa. Ranjenko so prenesli v bolnišnico, dimnikarji so pa pobegnili, vendar so jih nekaj že spravili pod ključ.

Ženo je umoril v Trstu 39letni čevljar Anzel Grassi, ker je imela ljubavno razmerje z brivcem Josipom Monacom. Zadal ji je več ran s čevljarškim krivcem. Pred porotniki je pa bil v soboto oproščen vsake krivde in kazni.

Poskušeni samomor. Zaradi domačih preprirov se je zastupila v Trstu 19letna Regina Salvador s karbolovo kislino. Poklicani zdravnik jo je še pravočasno rešil.

Slovensko podporno društvo za visokošolce v Pragi obrača se na slovensko javnost s prošnjo, da bi ne pozabila popolnoma slovenske akademične mladine na praških visokih šolah. Gotovo je velikega pomena za nas Slovence, da prihodno pohajati slovenski dijaki v vedno večjem številu v slovensko Prago. Da pa se to pospešuje, je treba direktnih gmetnih podpor iz domovine, kajti za tukajšnje visoke šole ne obstajajo posebne ustanove kot v drugih vseučilišnih mestih; dalje naj nam pa bo za zgled radodarnost Čehov samih, ki v vsakem oziru primeroma zelo mnogo podpirajo slovenske akademike, dasi so vezani predvsem na svoje. Torej naj vsakdo smatra to za svojo narodno dolžnost, da pospešuje gmetno po svojih močeh obiskovanje praških visokih šol s tem, da podpira sam revne akademike v Pragi. Prispevki naj se blagovolijo pošiljati na: Dr. K. Šebesta, advokat, Praha, II., Spálená ul.

Šolske zdravniške uvedejo baje v Avstriji. Šolski zdravniki bodo morali nadzirati zdravstveno stanje

šolske mladine in jo opozarjati na možne nevarnosti. V ta namen bodo morali pregledovati mladino v šoli in ukreniti, kar je potreba. Šolski zdravnik bo dolžan preiskati začetkom šolskega leta vse otroke in določiti, kateri naj se oprosti n. pr. telovadbe, petja, ročnih del itd. Med letom bo moral večkrat obiskati šolo in ob nenavadnih nesrečah priskočiti takoj na pomoč. Za te posle se mu odkaže 40 K za vsak razred; ker je v Avstriji okoli 60.000 razredov, bo stala ta nova naprava okoli 2.400.000 K.

Mednarodna panorama na Pogačarjevem trgu nam razkazuje ta teden zanimivosti v Kiavčavu na Kitajskem, kateri kraj so pri zadnji vstaji boksarjev zasedle nemške čete. Razen Kiavčava pa si oglejmo tudi druge kitajske naselbine, kakor Tsintav, Šanghaj, Nagasaki itd. z zanimivimi mandarinskimi dvorci, kitajskimi svetišči itd. Ekso-tična serija je res vredna obiska. — Prihodnji teden potujemo v čilen-ske Kordiljere.

Panorama-Kosmorama na Dvorskem trgu pod „Narodno kavarno“ nam kaže ta teden prelepe slike osrednje Amerike. Seznanimo se tukaj z navadami in običaji ondotnega prebivalstva, občudujemo pa tudi bujno rastlinstvo. Serija je vredna, da si jo vsak ogleda za mal denar. Prihodnji teden se razstavijo slike Grške.

Bojeviti gostje. V nedeljo zvečer se je v neki gostilni v Vodmatsu sprijelo več hlapcev, kateri so si slednjič skočili v lase. Med preprirom je začel Jožef J. segati v žep, kar je opazil tam posredujoči stražnik, ki mu je naglo segel v žep in potegnil iz njega nabit samokres, katerega mu je zaplenil. Bili bil J. z njim fakično streljal, ali pa je hotel svoje nasprotnike samo prestrašiti, se sveda ne more dognati. Zagovarjal se bode pri sodišču.

Hud žganjar. Včeraj je prišel hlapec Martin Ž. na Sv. Petra cesti v neki lokal in tam popil za 10 vin. žganja. Ker je hotel oditi, ne da bi bil jeruš plačal, ga je gospodinja na to opozorila, kar ga je pa tako ujezilo, da je zgrabil za škaf in ji ga zabrusil v glavo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljal z južnega kolodvora v Ameriko 25 Hrvatov, 4 Ogrji, 114 Macedoncev in 18 Slovencev, nazaj pa je prišlo 20 Hrvatov in 10 Slovencev. 53 Macedoncev je šlo v delo k zgradbi turske železnice, v Heb se je pa odpeljal 22 Hrvatov.

Izgubljen je zlat poročni prstan, v katerem je bilo vrezano: „Francica 11./12. — 1907.“, vreden 20 K. — Posestnica Marija Sušnikova je našla denarnico s srednjo vsoto denarja in jo oddala na magistratu. — Hlapec Franc Avguštin je izgubil zavitek blaga za žensko obleko, vreden 24 K. Neka služkinja je izgubila denarnico, v kateri je imela 24 K denarja. — Gospa Jožefa Rabičeva je našla črn muf, ki se dobi pri nje in Miklošičevi cesti št. 13.

Ljubljanski sekstet na lok koncertuje danes zvečer ob 9. uri v „Narodni kavarni“ (Gospeske ulice). Vstop prost.

Slovenci v Ameriki. — Vsled razstrelbe je bil ubit v Steeltonu Slovenec Anton Težak. — Vlak je povozil v Newburghu 19letnega Ivana Jesiharja, doma iz Stude pri Mengšu.

Najnovejša novice. — Srbski cerkveni kongres v Karlovcih se je odgodil.

— Lastno mater je imel 10 let zaprt v kleti neki ugleden meščan v Aradu.

— Dva parnika sta trčila skupaj v bristolskem zalivu, in sicer angleška parnika „Heliopolis“ in „Orianda“. Zadnji se je takoj potopil in z njim 14 mož posadke.

— Nesreča na železnici. V New Yorku se je zvrnil električni vlak. 20 oseb je ubitih, 50 pa ranjenih.

— Pesnik Carducci se pokopje na državne stroške v „Panteonu sveta croce“ v Florenci. Kralj je podpisal zakonski načrt, s katerim se vlada pooblašča, da postavi Carducciju spomenik v Rimu.

Književnost.

Анто́нъ БЕЗЕНШЕКЪ: РУССКАЯ СТЕНОГРАФИЯ — **Anton Bezenšek: „Russkaja“ Stenografija** po sistemu Gabelsbergera. ... Sofija. Izdaje knjižnago magazina A. Bezenška, komisioner Imperatorskoj Akademiji Nauk. 1907. Str. 40+32. Cena 1 rub. 50 kop. Naš rojak, g. profesor A. Bezenšek, znani strokovnjak in pravi oče jugoslovanske „stenografije“, je izdal sedaj stenografijo tudi za Ruse, sveda v ruskem jeziku. Sicer so imeli Rusi, kakor pripoveduje avtor v predgovoru, že l. 1863. učno knjigo za rusko stenografijo. Sestavila sta jo bila baron Tornau in profesor Zeibig v Drazdanih, ali knjiga je bila po-

manjkljiva v marsičem in zastarela. In ker sta oba imenovana pisatelja že umrla, sestavil je prof. Bezenšek na prigovarjanje rajnega Zeibiga novo korenito predelano izdanje ruske stenografije. Bezenškova „ruske stenografija“ je povsem novo, izvirno delo in je sestavljena na istih principih kakor njegova slovenska, hrvaška, srbska in bolgarska stenografija. Kdor zna stenografirati enega izmed jugoslovanskih jezikov, ta zna brez posebne težave tudi drugega ... Prof. Bezenšek je prvi uvedel na poziv prvega bolgarskega kneza Aleksandra Batenberga stenografijo v bolgarskem sobranju. Sedanji bolgarski stenografiji so vsi Bezenškovi učenci. In sedaj, ko se bliža zasedanje ruske dume, bodo tudi Rusi spet kravavo potrebovali stenografije, ki jim jo je spisal Slovenec Bezenšek. Tako bo torej tudi na Ruskem imel naš rojak svoje učence v lepi Gabelsbergerjevi umetnosti kar je gotovo zanimivo in je velika čast za avtorja in za Slovence sploh! — Prof. Bezenšek, s katerim sva se leta 1871. na celjski gimnaziji pri rajnem drju Lindnerju, poznejše profesorju na češki univerzi v Pragi skupaj učila stenografije, je sedaj officier d'académie française, prepodavatelj stenografije v Sofiji (na gimnaziji), častni član kr. stenograf. instituta v Drazdanih, društva Gabelsbergerjevih stenografov v Pragi, v Monakovem, v Belem gradu in Sofiji itd. ... Ruski stenografiji našega rojaka želimo med Rusi najboljšega uspeha. Naj bi ruski stenografi po Bezenškovem sistemu zapisavali same radikalne govore v Tavriškem dvorcu!

A. Aškerc.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 19. februarja. „Wiener Zeitung“ prijavlja uradni razglas, da so razpisane državnozborske volitve na dan 14. maja, ožje volitve pa na dan 23. maja. V Galizijski bodo volitve trajale dlje in sicer do 7. junija. Novi državni zbor se snide 11. junija.

Gradec 19. februarja. Nemški klerikalci kandidirajo v okraju Radgona proti grofu Stürgkhu klerikalnega deželnega poslanca Kerna.

Pariz 19. februarja. Nasprotje v ministrtvu še ni poravnano. Clemenceau se je z vse odločnostjo izrekel zoper Briandov predlog glede najemniških pogodb za cerkve. Ako se ne najde obe stranki v ministrtvu zadovoljujoče formule, pride do demisije.

Berolin 19. februarja. Novi državni zbor je bil danes odprt s prestolnim ogovorom, ki izreka zadovoljstvo krone zaradi zmage nad socialnimi demokrati in naznanja ustanovitev posebnega kolonijalnega urada. Glede razmerja z drugimi državami poudarja prestolni ogovor, da je vseskozi prijateljsko.

Berolin 19. februarja. Čuje se, da je bivši kolonijalni ravnatelj pozval sedanjega kolonijalnega ravnatelja Dernburga na dvoboj.

Berolin 19. februarja. Neugodni izid državnozborskih volitev je med socialnimi demokrati povzročil veliko nevoljo zoper voditelje. Prostovoljni prispevki za stranko so postali tako nezadostni, da hoče vodstvo zvišati strankarski davek za 15%.

Darila.

„Družbi sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani so od 1. oktobra do 30. novembra 1906 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Ivan Sakser, župnik pri sv. Jakobu 11 K; odvetniška pisarna Vencajz izplačala volilo Lene Simenčič v Trstu, po odbitku pristojbine 90 K; ženska in moška podružnica sv. Petra v Ljubljani ostanek pokroviteljnine v proslavo Svetčeve osemdesetletnice 65 K; Luka Svetec, izročil vlož. knjiž. Ljublj. kred. banke št. 941 z vsoto, katero so nabrali ljubljanske Slovence v spomin njegove osemdesetletnice, 200 K; „Slov. Narod“, izročil nabranih 495 K; Herm. Vidmar, c. in kr. nadporočnik, Bovec, poslal nabrano vsoto v veseli družbi pri A. Mlekuz 22 K; upravnistvo „Slovenca“ v Ljubljani zbirke 7 K 55 h; 7er. Svetec, sop oga c. kr. notarja, pokroviteljstvo litjske podružnice 200 K; podružnica za Polzelo, po tajnici Hildi Farčnikovi udine 50 K; I. Društvo, Gorica, prispevek od voščila za devle 101 K 60 h; Slavko Fiš, podružnični prvomestnik v Škofji Loki 80 K 40 h; podružnica v Ljutomeru, nabral g. Veselič na gostiji Ivana in Alojz. Klemenčiča 4 K 50 h; upravnistvo „Slovenca“ nabralo 10 K; županstvo Loški Potok podporo 20 K; Vekoslav Legat, udino celovške podružnice 120 K; Josip Sovič, Slov. Gradec 10 K; županstvo Sotradica 10 K; upr.

"Slovenec" nabralo 41 K 56 h; G. Auerjevi dediči, Ljubljana, do 30. septembra prispevek od piva 37 K 57 h; podružnica v Ljutomeru, nabrala gosp. Veselič na gostiji Stefana in Ana Vrabli v Vrbi 5 K 12 h in gospa Kacovan pri Rajhu na Moti 4 K 20 h; Franc Ambrož, c. kr. poštar, Bovec, nabral v družbi pri L. Jerko 11 K; moška podružnica v Postojni 60 K; ženska podružnica v Postojni 68 K; podružnica v Medgorju po blaginju Drobivniku 27 K; upravnštvo "Slovenec" nabralo 17 K 44 h; A. Gane, višji učitelj, Dol. is. nabiralnika pri župani Pekar 3 K 18 h; upravnštvo "Slovenec" 11 K; M. r. Čitalnica v Slov. Gradcu, nabrali pri evaku. Milana F. rjana 12 K; upravnštvo "Slovenec" mirko 25 K 72 h; p. družnica v St. Petru po blaginju Mih. Kalanu letnino 53 K 14 h; po-obilnica v Cerknici, darilo 20 K; Ant. Džende, tajnik podružnice v Ribnici, nabral pri novi maši Ivana Lovšina 11 K 32 h; dr. Jos. Kojšek, Laško, valed kazenske poravnave prestovolno od oboževanja položeno vato 25 K; upravnštvo Mir po Vekoslav Letnini 20 K 9 h; letoriski odsek na Vidnu 5 K; ženska podružnica v Vrtojbi 122 K 40 h; slov. bogoslovci v Celovcu 20 K; Rado Pavlič, za akad. dr. Sava 230 K; Andr. Širok, Trst, zapuščina po + Matji Kocijančiču 4 K; Mohorjani pri sv. Jakobu ob Savi 6 K; ženska in moška podružnica pri sv. Petru v Ljubljani, dohodek veselice dne 11. nov. 1906. 100 K; dr. Novak, izteženo vsoto H. ca. K. 8 K 20 h; trgovina Skabarne, od narodnega platna 200 K; Fr. Saker, New York, 18 K; župnik Saker, dr. Mohorjanov 5 K; dr. Omulec v Ormožu, volilo + Ivane Omulec 200 K; Mohorjani na Opatih po uradništvu Družinskega Prijatelja v Trstu 20 K; župni urad v Ribnici na Štajerskem, dar Mohorjanov 6 K; moška podružnica v Kranju članarino 84 K; Ign. Leban, župnik, Bataje, dar Mohorjanov 6 K; župni urad v Trstu, dar Mohorjanov 12 K 6 h; Val. Knaar, Breginj, dar Mohorjanov 2 K; Mohorjani iz Lekve pri Divači 4 K; akademija slovenskih bogoslovcev v Celovcu 4 K; Mohorjani v Središču po župnem uradu 15 K; župni urad Dobruja pri Celju, dar Mohorjanov 8 K; Vidic Ernest, stud. med., posl. i. vsoto, nabralo na zabavnem večeru "Zvezde" 6 K 40 h; J. Kelarič, župnik, Šmartino na Pavi dar Mohorjanov 5 K; Stefan Tomšič, višji učitelj in blaginjski podružnice 41 K 26 h; Jos. Nagode, za Antona Trobec, blaginjski pri sv. Ivanu pri Trstu, pokroviteljstvo svetovanske podružnice 20 K in prispevek 180 K; I. Ukmar, dar Mohorjanov v Rojani 20 K; Mohorjani v St. Lamberta za Sava 3 K; I. Črnc, Ljubljana, 10 K; Jos. Šinko, župnik pri sv. Lovrenju v Slov. Goricah, dar Mohorjanov 10 K; Vladimir Vošnjak, Šuštar, nabral povodom smrti našega Gregorčiča v družbi, zbrani v hotelu "Avstrija" v Šuštarju 1 K 62 h; županstvo Bloke 10 K; Anton Kjaider, dar Mohorjanov v Barkovih 16 K; župnik Lavtarič v Ratečah, dar Mohorjanov 4 K; ženska podružnica pri sv. Benediktu v Slov. Goricah udnine 130 K; ženska podružnica v Idriji, letni prispevek 84 K 80 h; ženska podružnica pri sv. Jurju ob juž. žel. 100 K 56 h; podružnica za Belak in okolico, prispevek 6 K; upravnštvo "Slovenec" 12 K 30 h; Iv. Hornbök za podružnico Libuče in okolico 63 K 40 h; Fr. Kranjc in Iv. Mihalčič, sv. Barbara pri Mariboru 6 K; ženska podružnica pri sv. Lovrenju pri Mariboru 137 K; u. ravništvo "Slovenec" 92 K 70 h; J. Sinko župnik, sv. Lovrenje v Slov. Goricah, po lai dar z "zlate gostije" Toplaka v Mosteh 15 K; dar Mohorjanov v Bohinju 15 K.

Blaginjsko društvo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 062 Srednji zračni tlak 736.0 mm.

avdan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Nebo
18	9. v.	737.9	-1.5	sl. szah.	skor. jasno
19	7. vj.	737.8	-7.9	sl. jvzh.	del. jasno
20	2. pop.	736.6	3.8	sl. szvzhod.	del. oblak.

Srednja večerajšnja temperatura: -3.1° normale: -0.1°. Padavina v mm 0.0.

Maxja Sirc roj. Cunder

danes, ob 8. uri zjutraj po kratki bolezni, previdena s tolažili sv. vere mirno preminula.

608

Pogreb drage rajne se vrši v četrtek, dne 21. februarja 1907 ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti v Mengšu st. 36 na farno pokopališče. Drago rajno priporočamo v blag spomin in molitev.

Mengeš, dne 19. febr. 1907.

Peter Sirc, učitelj, soprog. Rodbine Kander in Cunder.

Zahvala.

Ob smrti naše nepozabne matere, stare matere, taščice in prababice, gospe

Karoline Lapajne

je nam bilo izraženo toliko sočutja, za katero se tu vsem najsrčnejše zahvaljujemo.

Posebno pa se še zahvaljujemo vsem onim, ki so jo med boleznijo tolikrat tolažili in ji lajšali hudo trpljenje, gg. pevcem za gniljive nagrobnice, gg. Sokolom za častno spremstvo, sploh vsem onim, ki so blago rajno spremili k zadnjemu počitku. Toliko izkazanega sočutja je nam bilo v bridkih urah velike žalosti dobrodejni lek, ki najnam pomaga zaceliti globoko rano.

Idrija, 18. februarja 1907.

604 B Zahvaljoči ostali.

Trgovski sotrudnik

manufakturne stroke se sprejme pri trvdki Čednik & Milavce, Ljubljana.

Sveže maslo, čajno maslo, mleko in jajca

kupulem.

Ponudbe pod "poštini predal št. 409" v Trstu.

60-1

2 zanesljiva blapca

za izvaženje piva na dečelo sprejme neka pivovarna.

Naslov pove upravnštvo "Slov. Naroda".

605-1

Ivan Suban v Trstu

priporočila 599-1

južno sadje, pomaranče, mandarini, limone, ameriške orehe, mandije francoske, orehe trentinske, grozdje malaga, grozdje sultanina, ruski čaj, jabolka medena, buteljke: rofoško, sladko, staro pet let itd. Pošilja se v poštinih zavojih s povzetjem.

Samo kratek čas v Ljubljani.

Otvoritev 577 3

v nedeljo, 17. februarja.

V veliki dvorani hotela „pri Maliču“

anatomsko - patološka in-

strukturna razstava

za nazorni pouk in povzdigo poznanja tako razširjajočih se ljudskih bolezni. Priredila ces. dvorni svetnik profesor Neumann in higijenska družba iz Berlina.

Idstop same odraslosti

Odpri od 9. zjutraj do 9. zveč.

Vstopnina 20 kr.

V petek samo za dame.

V krepkih grehot!

št. 1772/06.

606-1

Razglas.

Županstvo Tolmin na Goriškem razpisuje mesto

občinskega zdravnika

z letno plačo 2000 kron.

Natančnejše podatke o službenih pogojih izdaja občinski urad. Prošnje za podelitev službe je vložiti do 31. marca t. l.

Županstvo Tolmin na Goriškem,

dne 18. februarja 1907.

Župan: Gabrščik I. r.

IVAN & NIKOLAJ ŽIC

trgovina z vinom na veliko.

Ladje: „Domitila & „Stefanija“

v Pulju v Istri

prodajata vina:

Vino z Visa, črna	liter po 42 in 44 h	Teran (obran)	liter po — in 40 h
belo	48 50	Muškat (bel, sladki)	56 60
Istrijske, črne	36 38	„ (črne sladki)	56 60
beli	38 40	Refuško	K 1.60
Dalmatinske, črne	34 36	Marsala	1.40
beli	38 40	Pelinkovec	1.20
Šiljer, (Opolo)	36 38		

franko kolodvor Pulj v izposojenih posodah, ki se ne uračunijo, pa jih je treba čimprej vrniti

franko kolodvor Pulj Pošilja se le po povzetju in sicer samo od 56 litrov naprej Za prirodnost svojih vin popolnoma jamčiva.

382-2

!! Največji uspeh novega časa !!

je znameniti 3678-21

MINLOS^{ov} PRALNI PRAŠEK

Daje bleščečo belo perilo popolnoma brez duha in varuje platnino izredno. Rabi se brez mila, sode ali drugih dodatkov. Pristen samo v originalnih zavitkih z gorenjo varstveno znamko.

Zavitek z 250 grami 16 vinarjev

„ s 500 „ 30 „

„ 2 1 kilo 56 „

Noben zavitek brez gorenje varstvene znamke ni moj izdelek in ste z njim v nevarnosti, da si pokvarite perilo. Dobiva se v vseh drogerijah in prodajalnah s kolonialnim blagom in milom.

Na debelo:

L. Minlos,

Dunaj L, Mölkerbastei 3.

„SLAVIJA“

vsa jemne zavarovalna banka v Pragi

Rez. fond: 34,788.837.76 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 87,176.383.76 K.

Po velikosti druga zavarovalna zavarovalnica nase države

z vseh strani slovenske narodne uprave.

Va prijemni čelo:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

Sprejema navzgorovanje živilskega blaga po najrazumnostnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zato je ugodno zavarovanje za dolžnike in smrti s manjšimi plačili.

Vsek čim ima po protoku poth let pravico do dividende.

Mesarske čoke

bukove, hrastove in kostanjeve in

mesne plohe

ima na prodaj FRAN LAJOVIC v Gradcu pri Litiji.

596-1

Dimenzije po želji, cene po dogovoru.

istrijansko vino

iz prve roke prodaja Sebastijan Luk, trgovec v Kringi, pošta Tinjan (Antignana) pri Pazinu v Istri.

Vino pošilja v sodih po ne manj kot 56 litrov za gotov denar ali s povzetjem, franko železniška postaja Sv. Petar v Šumi (S. Pietro in Selve)

Pošlje rad tudi vzorce. 272-5

Prevzeteje gostilne.

Slavnemu občinstvu vljudo na znanjam, da sem prevzela gostilno

„pri Gambrinu“

Židovska steza 4.

Skrbela bom za dobro pijačo in najboljšo postrežbo.

Za obilen obisk se priporočila

Franja Korošec,

gostilničarka.

607

Kupi se 603

železna peč

700-800 kg teže, rabljena, pa dobro ohranjena, primerna za večjo sušilnico.

Ponudbe na naslov: Jos. G. Ljubiček, les. trgov. v Gorici.

vajenca

sprejme takoj večja kovaška delavnica, ravnotam se tudi sprejme

vajenec

za kolarstvo. Učna doba 3 leta brezplačno, toda brez obleke.

D. piši na Sebastijana Schlesi, kovaškega mojstra v Jezernici pri Beljaku na Koroškem. 588-2

Kdor

zemljišče

kupčijo

vsake vrste

kakor tvornice, hiše, vile, zemljišče, pensionate, graščine, mlino, opekarnice, hotele, gostilnice, kmetska posestva rad prodal hitro in diskretno ali rad najel nanja posojilo, naj se le najprej zaupno obrne na prve vrste strokovno strogo rečno in

največje podjetje

Mednarodni kupčijski kurir

(Internaz. Geschäfts-Courir)

v Gradcu, Elisabethstrasse 6.

Zastopstva po vseh deželah Avstro-Ogrske in po sosednjih državah. Uradnik je takoj na mestu in če je treba brezplačnega obiska zaradi natančnejše do menitve in ogledanja, prosimo za takojšnje obvestilo. 53-20

Vljudo se priporočila

trgovina

s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana,

Stari trg št. 10.

Velika zaloga, solidno blago.

3512 Cene zmerne. 42

Ose. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-10 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenica, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inmost, Linc, Budejevice, Praga.

7-17 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Nove mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

7-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenica, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inmost, Bregenc.

7-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Nove mesto, Straža-Toplice, Kočevje.

4-00 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenica, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejevice, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.

7-08 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Nove mesto, Kočevje.

7-38 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž.

10-23 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenica, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inmost, Monakovo.

Behod iz Ljubljane juž. žel.:

7-09 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža.

8-44 zjutraj. Osebn. vlak iz Novega mesta, Kočevja.

C. kr. ravnateljstvo drkavnih železnic v Trstu.

Gostilna in trgovina

z mešanim blagom, dalje trafikla se odda v najem ali tudi vso vkup prod.

Ponudbe pod šifro „Spodnje Štajersko“ na upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

574 2

Landaulet

jako eleganten, skoro nov, se prav pod ugodnimi pogoji prod.

Kje pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

546-2

Ustanovljeno leta 1842.

ERKOSLIKARJA, SLIKARJA

NAPISOV IN GRBOV

BRATA EBERL

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. Igriške ulice št. 6.

Telefon št. 154.

G. FLUX

Gospodke nlice št. 6

posredovalnica za službe in stanovanja

10 hlapcev

vajenih pri žagi, ki znajo voziti les, za Hrvaško. Oženjeni imajo prednost. Plačilo mesečno 80 K, les in stanovanje zastoj. Potnina tukaj. Nastop 15. marca. 501-5

Ekonomski oskrbnik.

Za svojo graščino Zalog pri Novem mestu iščem

uradnika-voditelja

za takojšnji nastop. — Dokazati bi moral v taki službi že izkušnje in biti zmožen slovenščine in nemščine.

Ponudbe z zahtevno plačo in prepisi izpričeval naj se pošljejo na naslov: Josel Reiner na Dunaju, IXI, Mariatheresenstrasse 9. 576-2

Ravnokar izšel!

„Novi državnozborski volilni red“

z zemljevidom in imenikom volilnih okrajev na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Primorskem. Cena 60 vin., po pošti 70 vin.

Dobiva in naroča se v tiskarni Iv. Pr. Lampreta v Kranju, oziroma pri vseh slovenskih knjigotrdcih.

! Casu primerna knjižica!

388-3

Otroci ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na metenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

Najboljše živilo za zdrave in na želodec bolne otroke.

Napredaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. KUFKE, Dunaj I, in Bergedorf-Hamburg.

Konji za klanje

se kupujejo. — Več v gostilni v Metelkovih ulicah št. 4 v Ljubljani.

Pred ponare, anem se hrani z vzorcem in znamko.

Sol za želodec

Julija Schaumanna

deželne lekarnarja v Stockeravi.

220-3

Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjanje dobrega prebavljanja.

Dobiva se v vsaki reuom lekarni ali avstr.-ogrski državi. Cena 1 škatljice K 1.75. Razpošilja se po poštne poravnave. Glavna zaloga: deželna lekarna JULIJA SCHAUMANN v Stockeravi.

Absolvent trg. šole

liše za tri mesece primerne službe. Mesto nastopi takoj.

Naslov pove upravnistvo "Naroda".

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2**. Povzroča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina imam premožnega zahtevala in priznala. Stane poštne prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom

4666 14 II

PETER JURISIČ

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim id.

Najboljše
kozmetično
za zobe

Seydlin

Izdeluje:
O. Seydlin
Stitarjeva ulica 7.

Dobiva se
po vsaki državi.

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prahaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznanj in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naročite samo pri meni pod naslovom

PETER JURISIČ

lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podeli o pribliki svoje petindvajsetletnice za šolsko leto 1906/7

tri podpore à 300 kron štajerskim visokošolcem slovenske narodnosti.

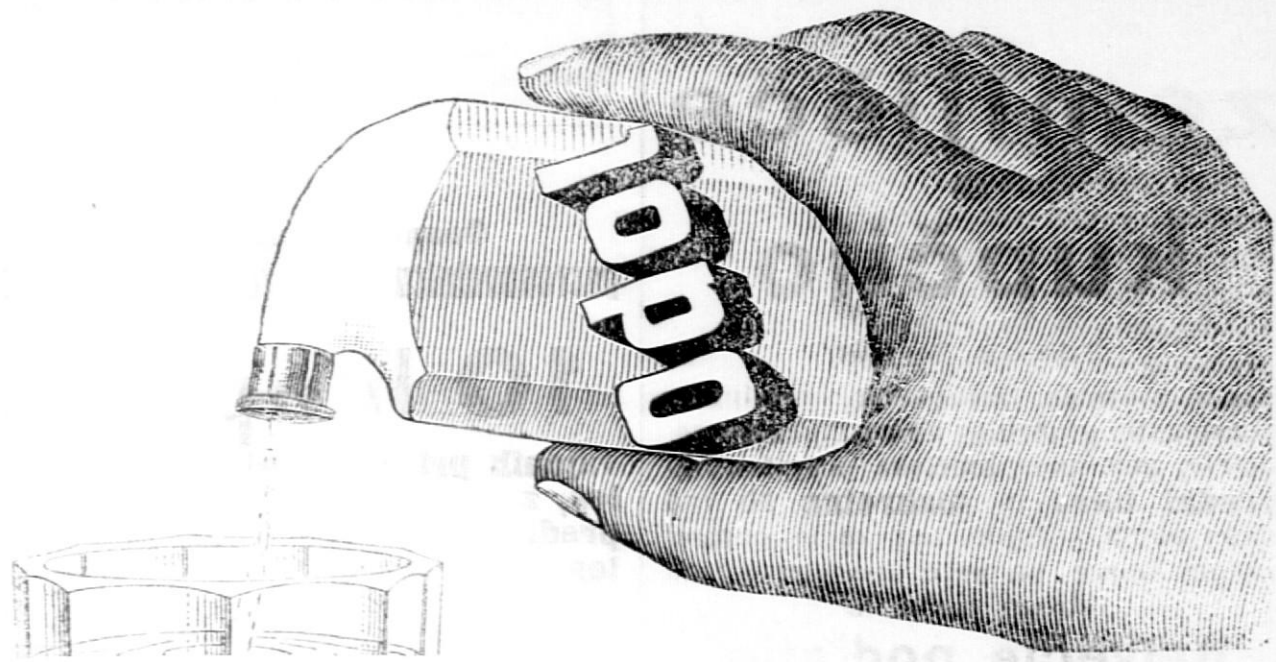
Prošnje za podpore, obložene s kristnimi listi, izpričevali ob štva. izpričevali o izpitu in z indeksi naj se vložijo pri posojilnici v Mariboru do 28. svečana t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, uživa li prošnik že od drugod kako podporo in v katerem zvesku.

Navedi je tudi študijski semester.

V Mariboru, dne 16. svečana 1907.

Ravnateljstvo.

Izvrstni učinek Odola zavisi izvečine od lastnosti, da se vsesa v votle zobove in v slezno kožo v ustih, da jo takorekoč impregnira.

Treba je pomniti veliko važnost tega prav posebnega učinka Odola: medtem ko druga čistila za usta in zobe samo med kratko dobo izpiranja ust delajo učinek, ima Odol izrazito trajen učinek, ki se razteza še daleč čez čas, med katerim smo si čistili zobe.

O tem trajnem učinku so se uvedli prav zanimivi znanstveni poizkusi, ki so soglasno dokazali, da ta specifična lastnost Odolova zabranjuje razvijanje gnitja v ustih in s tem deluje proti razpadanju zob. Gospodom zdravnikom, zobnim zdravnikom itd. na željo radi brezplačno pošiljamo dosebne odtiske teh del.

601 1

Popravila in preoblike točno in cenovno.

JOSIP VIDMAR

solničnike in dežnike
domačega izdelka priporoča

JOSIP VIDMAR

Popravila in preoblike točno in cenovno.

Pred školijo 19, Stari trg 4, Prešernove ulice 4.

Samo pristna
goriška
in različna vina
se točijo najceneje

Goriškem vinotoču
Ljubljana
Stari trg 13.

JA MAŽEM SVOJE
ČIZME SA

HEVEAX

PA MOGU
DODATI BEZ
DODATNE
CENE

4412-22 Prospekte pošilja
Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrvaškem

Laborat. Kubanyi v Sisku.
Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljšo nepremočljivo mazilo za usnje, kar jih poznam. **Kamillo Morgan**
lovski pisatelj (častni preds. „kluba lovcev“ na Dunaju).

Glavna Zaloga za Avstrijo:
FR. SZANTNER
Ljubljana, Sellenburg, ul. 4

Dr. Ferdinand Müller
naznanja, da je otvoril
odvetniško pisarno
v Celovcu
Kramergasse št. 1.

Vid Bratovž
Sv. Jakoba nabrežje 25
priporoča cenj. občinstvu
iz mesta in z dežele kakor tudi ženinom in nevestam

svojo veliko zalogo razno vrstnega

pohištva
po najnižjih cenah.

V letu 1856 ustanovljeni
denarni zavod
obrtnega pomožnega društva
registrovane zadruge z omejenim poroštvom

v Ljubljani, Židovske ulice 8

sprejema branilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od 9.—12. ure dopoldne ter od pol 3. do pol 6. ure popoldne s 4 1/2% brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša K 126-305.

Ravnokar izšel
Kribarjev najnovejši
„Splošni naslovnik“
uradov, društev, tvrdk in zasebnikov deželne in stolnega mesta Ljubljane ter vodine Kranjske.

Ta najnovejša vsem uradom, trgovcem in zasebnikom neobhodno potrebna knjiga obsega na 30 polah velike oblike nad 100.000 naslovov industrijev, uradov, duhovščine, učitelstva, obrtnikov itd. Ljubljane in cele Kranjske in je edina te vrste. Cena 10 kron, po pošti 30 vin. več. — Naroča se v založni knjižarni Dragotina, Hribarja v Ljubljani.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev
Ustanovljena leta 1854.
v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12
4012 44 Številka telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **marčno pivo** v sodcih in steklenicah.